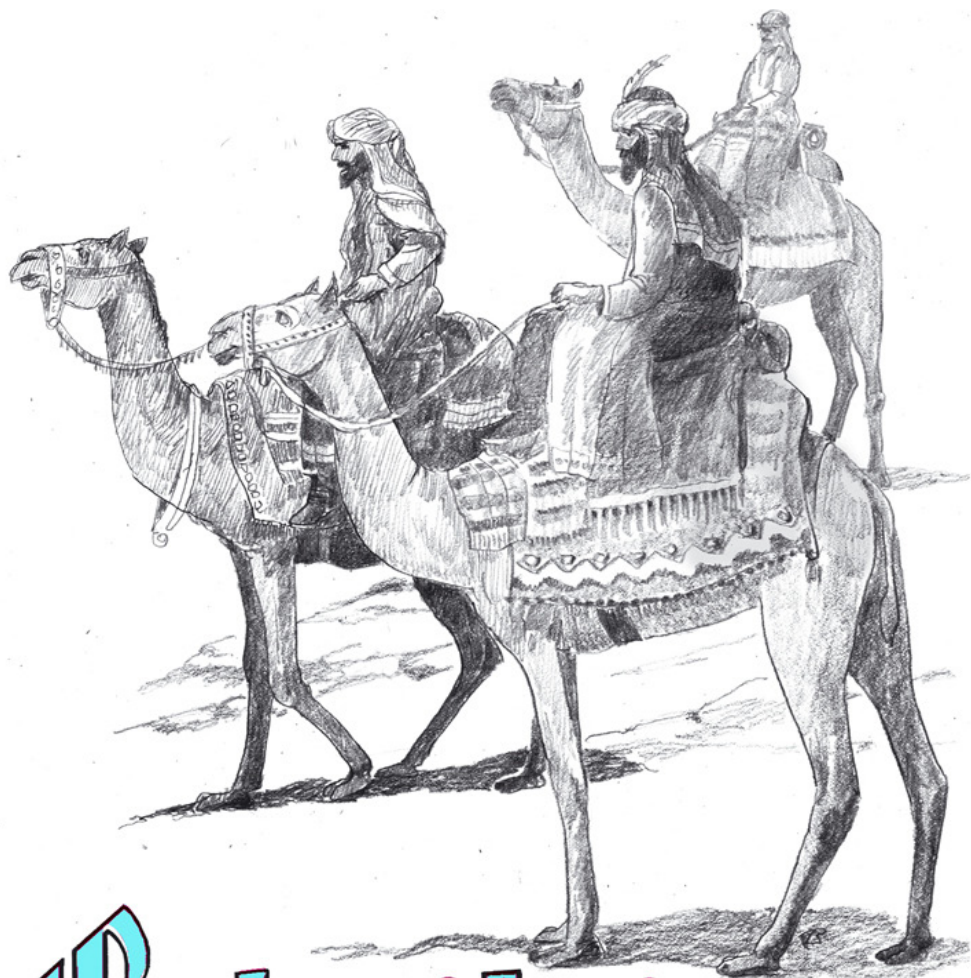

Luterilainen

N:o 1 2022 * 1926 — 2022 * 97. VUOSIKERTA

**Jos te pysytte minun sanassani, niin te
totisesti olette minun opetuslapsiani;
ja te tulette tuntemaan totuuden,
ja totuus on tekebä teidät vapaiksi.**

Joh. 8:31, 32

MARTTI LUTHER

Rakkaudessa vaeltaminen

Mutta meidän, vahvojen, tulee kantaa heikkojen vajavuuksia, eikä olla itsellemme mieliksi. (Room. 15:1)

Tästä saamme oppia, kuinka meidän tulee vaeltaa rakkaudessa ja tehdä ero kahdenlaisten ihmisten, heikkojen ja väkevien, lampaiden ja lampaiden välillä. Jos susi on purrut lampaan melkein kuoli-aaksi, ja sinä vihastut lampaaseen ja sanot olevan väärin, että se on haavoilla, sanot, että sen pitää olla terve, ja vaadit sitä väkisin seuraamaan muita, terveitä lampaita, laitumelle ja lammastarhaan, etkä tahdo pitää siitä mitään erikoista huolta, kukapa ei silloin sanoisi sinua mielettömäksi?

Näin ei kuitenkaan Kristus eikä hänen evankeliuminsa tee. Ei hän niin pian sinua hylkää, vaikka et heti voikaan sitä käsittää ja tulla väkeväksi, vaan hän ottaa huomioon sen, että sinä olet haavoilla ja heikko. Hän ottaa sinut ystävällisesti hoitoonsa, opettaa sinulle oikeaa totuutta ja vapauttaa kaikista ihmissäännöistä, suvaitsee sinua, ja vaikka sinä et niin pian niistä voikaan luopua, hän kuitenkin sinua kärsii ja sietää, ja hän antaa sinulle oppimiseen aikaa. Toistaiseksi hän antaa sinun tehdä niin kuin osaat ja mihin olet tottunut, kunnes paranet ja ymmärrät koko totuuden. Samoin meidänkin pitää tekemän toinen toisellemme.

*Martti Luther
Mannaa Jumalan lapsille.*

N:o 1 2022

Kristus teki Isän tahdon

Jeesuksesta on ennustettu: *”Katso minä tulen; kirjakkääröön on kirjoitettu, mitä minun on tehtävä. Sinun tahtosi. minun Jumalani. minä teen mielelläni, ja sinun lakisi on minun sydämessäni”*(Ps. 40:8.9). Niinpä hän sanoi: *”Minun ruokani on se, että minä teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa”* (Joh. 4:34). *”Sillä minä olen tullut taivaasta, en tekemään omaa tahtoani, vaan hänen tahtonsa, joka on minut lähettänyt”* (Joh. 6:38). Huomaamme, että tähän kuului Jeesuksen koko elämä, sillä hän ei ”tullut taivaasta” vain ristille, vaan jo neitsyt Marian kohtuun.

Ylimmäispapillisessa rukouksessaan Jeesus lausui jo ennen kuolemaansa: *”Minä olen täyttänyt sen työn, jonka sinä annoit minun tehtäväkseni”* (Joh. 17:4). Hebrealaiskirjeen kirjoittaja viittaa Ps. 40 ennustukseen, jonka mukaan Kristus tekee Jumalan tahdon. Hän osoittaa, että siten on poistettu toistuvat uhrit ja on hankittu kerta-kaikkinen sovitus, jota ei tarvitse uusia. *”Ja tämän tahdon perusteella me olemme pyhitetyt Jeesuksen Kristuksen ruumiin uhrilla kerta kaikkiaan”* (Hebr. 10:5-10). Isän tahto oli lunastaa maailma, ja sitä varten Jumalan Poika tuli ihmiseksi ja lain alaiseksi.

Markku Särelä
Ote/Kristuksen kuuliaisuus

Luther ja evankeliumi luku 15

Evankeliumin julistamisesta ja levittämisestä

2462. Samoin kuin aurinko valaisee säteillään koko maanpiirin, niin kaikki ihmiset kootaan sanan alle. Vaikka kaikki eivät usko sanaa, niin se julistetaan sekä jumalattomille että jumalisille. Näille se on Jumalan voima pelastukseksi, noille tuomio. W2 VI, 1472.

2463. Jerusalemin tulee olemaan pelastuksen julistamisen lähtöpaikka. Siellä ensiksi julistetaan evankeliumia autuudeksi, mutta se ei pysähdy sinne. Se onnistuu pääsemään myös pakanoille, ja sitä saarnataan kaikkialla maailmassa. Silloin ei ole eroa paikan eikä henkilön välillä. W2 VI, 1465.

2464. Tästä syystä evankeliumi kulkee sillä tavalla, että piinatut omattunnot janoavat tätä oppia, jonka varaan he voivat jättäytyä luottavaisesti ja varmasti, kuten on meidän käynyt, kun paavin hirmuvalta ahdisti meitä ja kun omattunnot alituisesti raskaassa vaivanaössämme ja työssämme tuottivat

meille tuskaa. Sillä evankeliumi on elämän ja vanhurskauden sana. Kun sen siis tulee kantaa hedelmää, sillä täytyy olla asiaan kuuluva työpaja, jossa sanottuja asioita voidaan harjoittaa ja jossa olisi syntiä ja kuolemaa. W2 VI, 780s.

2465. Evankeliumi levitetään maailmaan sen äärimmäisille rajoille asti, vaikka kaikki ruhtinaat ja kuninkaat asettuisivat Kristuksen evankeliumia vastaan. W2 VI, 325.

2466. Missä on jokin Jumala, jonka sana on kaikunut niin kauaksi maailmaan ja otettu vastaan ja josta on pidetty kiinni niin lujasti, vaikka kuninkaat ja ruhtinaat ovat asettuneet taukoa pitämättä sitä vastustamaan, kuin on Kristus ja hänen evankeliuminsa? W2 V, 1149.

2467. Teko ja kokemus opettavat, että Kristuksen valtakunta, joka alkoi Siionissa eli Jerusa-

lemissa, on levinnyt maailmaan ja tämä kuningas, joka on syntynyt Juudan kansasta, on otettu kaikkialla vastaan evankeliumin sanan kautta, apostolien sanan kautta, joka on kiirinyt kaikkeen maailmaan ja kiirii yhä, kuten Ps. 19:5 sanotaan: "Niiden mittanuora ulottuu yli kaiken maan ja niiden sanat maanpiirin ääriin." Se, että Jumala näin vahvistaa tämän valtikkan eli saarnaviran niin, että sydämet temmataan niiden sokeudesta ja perkeleen vallasta ja tuodaan oikeaan tunnustukseen ja kuuliaisuuteen Jumalaa kohtaan, niin että heistä tulee oikeamielisiä, hurskaita, pyhiä ja autuaita. Sitä eivät aikaisemmin voineet saada aikaan Mooseksen laki eikä mikään muukaan oppi. W2 V, 969.

2468. Evankeliumi ei halua tulla ainoastaan kirjoitetuksi, vaan pikemminkin äänellisesti saarnatuksi. Niin se pääsee suosioon, kulkee ja elää kansassa. W2 V, 692.

2469. Rakas evankeliumi ei ole vain porvareiden, talonpoikien ja köyhien mökkejä varten, vaan myös ruhtinaiden hoveja ja saleja varten. Se tunkeutuukin osaan ruhtinaiden sydämiä. W X, 519.

2470. Aina on olemassa ihmisiä, jotka ottavat evankeliumin vastaan ilolla ja saavat sen kautta hengellisiä lahjoja. Vaikka joitakuita, jopa monia, surmataankin, kristittyjen joukko ei siitä pienene. Jos näet Kristuksen viholliset surmaavatkin jonkun, Jumala luo kymmenen hänen tilalleen. W2 V, 361.

2471. Kirkko on koottu yhteen yksinomaan sanalla eikä ulkonaisella voimalla tai miekalla, niin kuin emme nytkään pakota ketään väkisin evankeliumin tuntemiseen, ja silti sana vangitsee ihmisiä ja kokoaa heitä yhteen ja samaan oppiin ja yhdenlaiseen uskoon, niin monia kuin heitä on, jotka haluavat tulla jumaliksi ja Kristuksen kirkon jäseniksi. W2 II, 1977.

Armon kirkastuminen

Lokakuun 31. päivänä vuonna 1517 Martti Luther naulasi Wittenbergin linnankirkon oveen kuuluisat teesinsä, 95 kpl. Tätä päivää on sen jälkeen pidetty luterilaisen uskonpuhdistuksen lähtökohtana ja niin on ollut tapana viettää lokakuun 31. päivää uskonpuhdistuksen muistopäivänä luterilaisissa kirkoissa ympäri maailmaa.

1. Näissä väitöslauseissa Luther kääntyi vastustamaan anekauppi-aiden väärinkäytöksiä, joiden mukaan anteeksiantamus voitiin saada ostamalla ane. Luther korosti sitä, että anteeksiantamus saadaan vain Jumalan lahjana jokapäiväisessä mielenmuutoksessa, joka kestää koko elämän. Hän julisti: "Kirkon todellinen aarre on pyhä evankeliumi Jumalan kirkkaudesta ja armosta." Tällaisia ajatuksia Luther oli ilmaissut jo aikaisemmin, mutta kuten kirkkohistorioitsija Hjalmar Holmquist lausuu, niiden historiallinen merkitys oli siinä, että tätä käytettiin ensimmäisen kerran vallalla olevaa hurskausihannetta vastaan, ja että samalla tämä kajosi paavin valta-asemaan. Väitökset antoivat kristitylle suoran tien Jumalan luo ohi paavin ja kirkollisten laitosten. Jumalan armoa ei saanut sitoa niihin.

Kaikki ei ollut vielä silloin Lutherille selvää. Hänelle kirkastuivat opin asiat Raamatusta vähitellen, kun hän oli päässyt eroon paavin arvovallasta, vaikkakin hämmästyttävän nopeasti. Tämä meidän on otettava huomioon lukiessamme varhaisen Lutherin teoksia. Kun Lutheriin vedotaan, meidän on kysyttävä, miltä ajalta hänen lausumansa on.

2. Jumalan sanan eli pyhän Raamatun merkitys kristilliselle kirkolle oli ratkaiseva. Raamatun tuli määrätä uskonkohdat. Paavilla ei ollut siihen oikeutta. Luther nosti oikeaan asemaan Raamattu yksin-periaatteen. Tälle paikalle on yritetty nostaa paitsi paavia, myös traditiota, tiedettä, kristillistä kirkkoa ja kirkolliskokouksia sekä yksittäisiä teologeja, siis inhimillistä perua olevia asioita ja järjestelmiä. Mainitsen tässä vain erään teologin 1800-luvulta, nimittäin Albrecht Ritschlin. Hän sanoi: "Minä, kristitty, olen minulle, teologille varsinaisin tieteeni materia." (Ich, der Christ, bin mir, dem Theologen, das eigentlichste Stoff meiner Wissenschaft.") Mutta sen sijaan on vahva luterilaisraamatullinen periaate: "Ei pidä järkeillä yli sen, mikä

Martti Luther poltti Wittenbergin augustinolaisuustalon lähellä julkisesti paavi Leo X:n asettaman bullan Exsurge Domine 10.12.1520. Paikalla oli ylioppilaita ja muuta yleisöä.

on kirjoitettu." (1 Kor. 4:6) Meidät velvoittaa noudattamaan tätä Raamatun sanaa paitsi pyhä Raamattu kaikkein korkeimpana arvovaltana myös uskonpuhdistuksen kallis perintö.

3. Kun Luther vapautui paavikirkon arvovallasta, mitä hän sai tilalle. Hän löysi oikean kirkon sen tuntomerkkien perusteella. Kirkolla on näet pettämättömät tuntomerkit (notae ecclesiae). Ne ovat oikeat armonvälineet, pyhä kaste, pyhä ehtoollinen ja oikea evankeliumin saarna. Missä nämä ovat jatkuvassa käytössä, siellä täytyy olla myös kirkon, sillä Jumala sanoo sanassaan: "Niin on myös sanani, joka suustani lähtee. Se ei palaa tyhjänä luokseni, vaan tekee sen, mikä on minulle otollista, ja saa menestymään sen, mitä varten sen lähetin." (Jes. 55:11)

4. Kun uskonpuhdistus nojasi yksin Raamattuun Jumalan sanana ja sanoutui irti kaikesta sen vastaisesta opetuksesta, sen seurauksena syntyi opissa yksimielinen kirkko. Niinpä Luterilaiset Tunnustuskirjat saivat nimekseen "Yksimielisyys" tai "Yksimielisyyden kirja". Opin yksimielisyys onkin ollut luonteenomaista aidolle luterilaisuudelle. Näin oli Suomessakin virallisesti aina vuoteen 1869 asti, vaikka siitä oli todellisuudessa käytännössä luovuttu jo sitä ennen. Tuona vuotena tehtiin muutos kirkkolakiin, niin ettei laki enää sitonut kirkkoa luterilaiseen oppiin. Aito luterilaisuus tunnustaa edelleen sitoutuvansa yksimielisesti luterilaisten tunnustuskirjojen oppiin. Näin myös STLK.

Markku Särelä

”Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus.”

(1 Tim. 6:12)

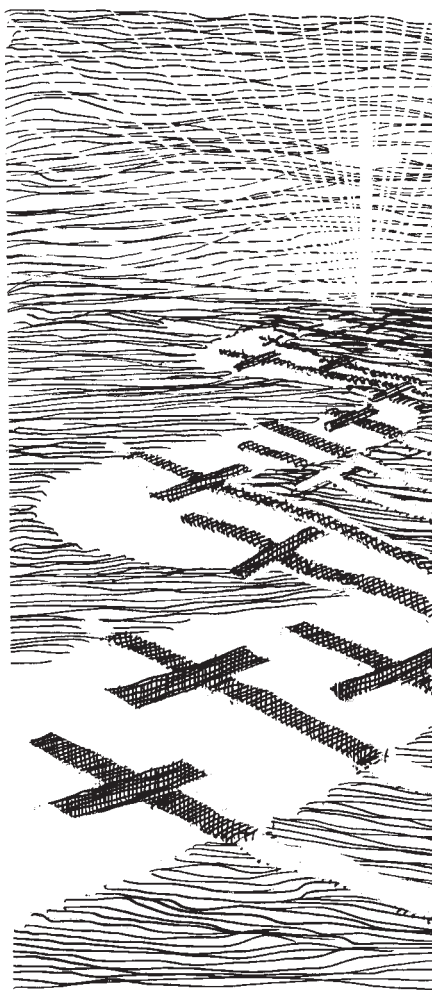
Toivo, että ennen viimeistä päivää tulisi vielä aika, jolloin kirkolla olisi rauha kaikilta vihollisilta, on turha, perusteeton ja typerä toive. Tosin pyhät profeetat ovat ennustaneet, että tulee aika, jolloin miekat taotaan aurankärjiksi ja keihäät viinivesoimiksi. (Jes. 2:4) Mutta sitä koskeva aika on koittanut jo aikoja sitten. Se tuli, kun enkeli pari tuhatta vuotta sitten julisti rauhan alkaneen maan päällä. Kysymyksessä on Uuden liiton aika, evankeliumin aika, joka tosin julistaa rauhaa ja tuo rauhan, mutta ei maallista rauhaa, vaan rauhan, joka on kaikkea ymmärrystä ylempi. Se tuo hengellisen ja taivaallisen rauhan, joka vallitsee jopa sodankin keskellä. Se on sydämen ja omantunnon rauha Jumalan kanssa synnistä, laista, kuolemasta, tuomiosta ja helvetistä huolimatta.

Kuitenkin Kristuksen kirkko säilyy päivien loppuun asti taistelevana maan päällä. Se on Jumalan sotajoukko Jumalan sotia varten maan päällä. Kristus, sen Herra ja Pää, on samalla sen sotapäällikkö. Heti kun ihminen haluaa tulla kirkon jäseneksi eli kristityksi, hänen täytyy vanhoa ensiksi kolmiyhteiselle Jumalalle pyhässä kasteessa lippuvala tullakseen otetuksi va-

paahtoisena Jumalan taistelujoukkoihin ja asettuakseen Jeesuksen Kristuksen, ristiinnaulitun Herran ja surmatun elämänruhtinaan veripunaisen lipun alle.

Koko maailma, missä ikinä kristitty onkin, on taistelukenttä. Koko kirkko maan päällä kaikkine hengellisine ja taivaallisine lahjoineen on pyhä maa, jonka rajoja sen täytyy puolustaa. Jokainen kristillinen seurakunta ja jokainen kristillinen perhe, johon kristitty kuuluu, on linnoitus ja jokainen ilmoitettu totuus ja jokainen Raamatun sana on varustus, joita puolustamaan hänen täytyy asettua.

Tässä taistelussa kukaan ei saa olla puolueeton. Sillä se on taistelua pyhimmässä ja vanhurskaimmassa asiassa Jumalan kunnian, oman pelastuksen ja koko maailman pelastumisen tähden. Puolueettomuus on tässä kavaltamista. Joka ei halua astua Jumalan sotajoukkoon eikä taistella siinä mukana, kuuluu vihollisiin. Olet mies tai nainen, nuori tai vanha, vanhus tai lapsi, vahva tai heikko, terve tai sairas, rikas tai köyhä, kuningas tai kerjäläinen, kaikkien teidän täytyy taistella, kaikkien täytyy suorittaa sotapalvelusta, kaikkien täytyy astua aseisiin.

Tässä hengellisessä taistelussa ei saa olla aselepoa, eikä saa solmia rauhaa vihollisten kanssa kuolemaan saakka. On kysymys tästä: ”Joka vahvana pysyy loppuun saakka, se pelastuu.” (Matt. 24:13) On kysymys tästä: ”Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun.” (Ilm.

2:10) Kristityn täytyy voida sanoa kuolinvuoteella Paavalin kanssa: ”Olen hyvän kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt.” Se on, en ole rikkonut kasteessani antamaani lippuvalaa. ”Tästedes minulle on talletettuna vanhurskauden seppele, jonka Her- ra, vanhurskas tuomari, antaa minulle sinä päivänä, eikä ainoastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka rakastavat hänen ilmestymistään.” (2 Tim. 4:7–8)

Tässä on kysymys lopulta myös siitä, josta sama Paavali kirjoittaa: ”Eihän sitäkään, joka kilpailee, seppelöidä, ellei hän kilpaile sääntöjen mukaisesti.” (2 Tim. 2:5) Joka tosin taistelee, mutta ei sääntöjen mukaisesti, eli sallii tulevansa voitetuksi, joka ei taistele eikä saavuta voittoa, se ei tule myöskään kerran siirtymään taistelevasta kirkosta riemuitsevaan kirkkoon. Hän ei tule ottamaan osaa iankaikkiseen rauhan- ja voitonjuhlaan taivaan temppelissä. Hän on lähtevä ulos tyhjänä, kun saalis jaetaan, eikä hänen otsaansa korista voittajien kuihtumaton kunnian sepple.

Jeesus Kristus, anna meille rohkea mieli ja auta meitä taistelemaan tosissamme, että taistelemme maailmaa ja omaa vertamme vastaan ja nukumme kuolon uneen autuaina, kun lähtömme hetki koittaa. Amen.

C. F. W. Walther
- Kotihartaus

”Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut...”

Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä. Joh. 3:16

Monille on tämä Raamatun kohta kaikkein rakkain. Lause on minullekin rakas. Ensinnäkin sen tähden, että siinä on tuo sana maailma. Jos Jumala rakasti koko maailmaa, hän rakasti minuakin, sillä minä kuulun maailmaan. Meillä kaikilla on luontainen taipumus ajatella, että Raamatun lupaukset kuuluvat muille, mutta ei minulle. Meissä oleva ääni sanoo: ”Niin, Jumala on armollinen hurskaille ja pyhille, niille, jotka ovat tehneet paljon hyvää, mutta sinä olet paha ja olet niin vähän hyvää tehnyt elämäsi aikana, ettei hän varmaankaan sinua tarkoita.” Yllä olevan lauseen perusteella voin vastata: ”Niin on Jumala maailmaa rakastanut” — hän siis rakasti minuakin. Ja hänen rakkautensa sai aikaan sen, että koko maailma tuli sovitetuksi hänen kanssaan, kuten apostoli Paavali sanoo: ”Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan.” (2 Kor. 5:19). Minäkin siis tulín sovitetuksi hänen kanssaan.

Lause on minulle rakas myös sen tähden, että se vakuuttaa minulle, että pelastus on armosta uskon kautta Jeesukseen. Jumala antoi ainokaisen Poikansa. Maailma ei ansainnut pelastusta, vaan päinvastoin synnin tähden ansaitsi hänen vihansa ja iankaikkisen rangaistuksen. Mutta siitä huolimatta Jumala rakkaudessaan antoi oman ainokaisen Poikansa, Jeesuksen, tulla ihmiseksi, kärsiä ja kuolla puolestamme, että syntivelkamme tulisi maksetuksi. Tämä on armoa. Pojan ansaitsemat lahjat, syntien anteeksi-antamus ja iankaikkinen elämä, annetaan meille vapaina armolahjoina. Jeesus sanoo: ”Ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä

olisi iankaikkinen elämä." Jeesuksen ansaitsemat lahjat voidaan hyljätä. Näin tekevät ne, jotka eivät usko. He eivät hyödy siitä armahduksesta, joka on heillekin ansaittu, vaan hyljätessään Jeesuksen he "tuottavat itselleen äkillisen perikadon." (2 Piet. 2:1)

Maailmassa kaikkialla (jopa kristinuskon nimessäkin) opetetaan, että ihmisen täytyy itse ansaita pelastus. Kristityilläkin on vielä lihansa puolesta tämä synnynnäinen käsitys, jota vastaan heidän täytyy jatkuvasti taistella. Tässä Raamatun kohdassa (Joh. 3:16) on meillä tehokas taisteluase. Se vakuuttaa, että pelastus on yksin armosta, uskon kautta Jeesukseen. Tämä vakuutus lohduttaa ja tuo rauhan: Minulla, syntisellä ihmisellä, lainrikkojalla, on syntien anteeksiantamus ja iankaikkinen elämä, armosta uskon kautta Jeesukseen.

Rupert Efraimson – Herrani elää

Jumalan vapaa armo ja usko sekä sen suhde lakimaisuuteen

Jumalan sana sanoo selvästi: *"Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta. Se ei ole teistä. Se on Jumalan lahja."* Ef. 2:8. Pelastus on siis Jumalan lahja. Sitä se on lähtökohdaltaan ja lopulliselta toteutumiseltaan. On kysymyksessä Jumalan ihmeellinen armo ja lahja, joka on tullut osaksemme. Emme ole siihen myötävaikuttaneet, sillä olemme pelastuksen saadessamme ottaneet vastaan valmiin, Kristuksen kokonaan ansaitseman armon siihen mitään lisäämättä ja myös siitä mitään poisottamatta. Usko sulki pois meidän tekomme ja sulkee yhä aina ja jatkuvasti. Sillä asia on, kuten Paavali lausuu: *"Se ei ole teistä. Se on Jumalan lahja."*

Näin pelastusta ei ole sidottu meidän tekoihimme, vaan se on niistä vapaa, ja saamme pelastuksen yksinomaan Pyhän Hengen vaikutuksesta hänen synnyttämässä uskon kautta. Hän synnyttää uskon meissä armonvälineillään ja antaa meille pelastuksen lahjana ilman meidän tekojamme ohikaikkien lain vaatimusten. Paavali julisti antiokialaisille: *"Jokainen, joka uskoo, tulee hänessä vanhurskaaksi, vapaaksi kaikesta, mistä te*

ette voineet Mooseksen lain kautta tulla vanhurskaiksi." (Apt. 13:39)

Lakimaisuus pastorilla ilmenee usein siten, että pastori tosin opettaa ihmisen pelastuvan yksin armosta, mutta hän ei ole tässä johdonmukainen, vaan vaatii ihmistä noudattamaan ehtona ehtoolliselle tulemiselle tai muuten jäsenyydelle asioita, jotka kuuluvat ehdonvallan piiriin ja henkilön omaan harkintaan. Tällöin hän antaa sen kuvan ikään kuin tuollaisen lakimaisen kannan noudattaminen olisi pelastuksen ehto. Laki, jonka tulisi olla palvelija synnintunnon herättämiseksi, nouseekin uskoa hallitsevaksi ja määräileväksi tekijäksi. Jos henkilö suostuu tällaiseen, hän menettää Jumalan lapsen vapauden, eikä hänen sielunsa saa elää vapauttavasta Jumalan sanasta, joka kuuluu: *"Vapauteen Kristus siis vapautti meidät. Seisokaa lujina, älkääkä antako uudestaan sitoa itseänne orjuuden ikeeseen."* (Gal. 5:2)

Ei ole siis yhdentekevää, mitä ja miten meille julistetaan, mitä kuulemme ja mitä uskomme. Jumalan armolapsi noudattaa toki mielellään Jumalan lakia, mutta ei lain alaisena, vaan vapaana armosta elävänä Jumalan omana.

Raamatussa on eräs osuva esimerkki juutalaisten lakimaisesta Jumalan sanan käsittämisestä. Se koskee sapattikäskyä. Juutalaisten lakimaisuus koski — ei sitä, etteikö sapatti ollut Jumalan säädös Israelille — vaan sen tarkoitusta. Kun Jeesus paransi sapattina, juutalaiset halusivat ulottaa tämän käskyn kaikkeen ihmisen tekemiseen. He tosin itse auttoivat kai-voon pudonneen härän sieltä ylös sapattina, mutta loukkaantuivat siihen, että Jeesus paransi sokeana syntyneen sapattina. He käänsivät asian pääläelleen. He eivät ymmärtäneet sapatin tarkoitusta, sitä, että sapatti on ihmistä varten, eikä ihminen sapattia varten. Jos jokin Raamatun sana irrotetaan alkuperäisestä yhteydestään ja vaaditaan sitä noudatettavaksi ohi sille annetun tarkoituksen, joudutaan lakimaisuuteen.

Näin on tapahtunut esimerkiksi syntyvyyden hallintaa koskevassa asiassa, kun Raamatun kertoma Oonanin tapaus yleistetään. Se näet liittyy leviraattalakiin, jonka mukaan seemiläisessä yhteisössä veljen tuli siittää jälkeläinen kuolleelle veljelleen yhtymällä tämän vaimoon. Tätä lakia vastaan Oonan rikkoi antamalla siemenensä valua hukkaan. Toteamme vain, ettei leviraattalaki koskenut pakanoita eikä sitä ole otettu Uuteen testamenttiin eikä se ole muutenkaan enää voimassa. Mainitsisin siitä,

että lankoutta koskeva säädös tavataan Nooan jälkeläisistä vain seemiläisillä, ei haamilaisilla eikä jaafetilaissilla. Sen oli siis säätänyt Seem jälkeläisilleen isän oikeudella eli esivaltana, sillä siihen aikaan, esivaltaa edusti isä, koska valtioita ei vielä ollut. Leviraattalain säilytti Mooses seemiläisenä laissaan, ja Jumala vahvisti sen siten Israelille.

On otettava huomioon, että mitä yleiseen, kaikkia ihmisiä koskevaan siveyslakiin eli kymmenen käskyn lakiin tulee, niin se koskee kristittyjä ja on heille voimassa. Kristityt kysyvät apostoli Paavalin kanssa: *"Teemmekö siis lain mitättömäksi uskon kautta?"* ja he vastaavat: *"Ei ikinä! Vaan vahvistamme lain."* (Room. 3:31) Emme kuitenkaan ole ja elä lain alla, sen tuomittavina, vaan laista vapautettuina, koska Kristus on täyttänyt lain meidän edestämme ja on tullut meille vanhurskaudeksi, joka kelpaa Jumalan edessä.

Kristus tuli vapauttamaan meidät lain alta täyttämällä lain meidän edestämme. Saamme häneltä Jumalan edessä kelpaavan vanhurskauden lahjaksi, ja omistessamme tämän vanhurskauden uskon kautta, emme ole lain alla. Täytämme vapaina armolapsina uskon hedelmänä Jumalan lakia kiitollisina armosta, emme Jumalalle kelvataksemme.

Markku Särelä

”Rukoilkaa lakkaamatta”

1 Tess. 5:17

Ensi silmäyksellä tämä näyttää olevan mahdotonta. Emmehän suinkaan voi olla polvillamme rukouksissa aamusta iltaan asti. Meidän täytyy tehdä työtä, syödä ja nukkua; ja tarvitsemme ajanvietettäkin.

Mutta eräässä mielessä me emme saa koskaan lakata rukoilemasta. Jos henkemme on sopusoinnussa Jumalan kanssa ja elämämme ojentuu sen mukaan, silloin me tahdomme kiittää häntä saamastamme hyvästä ja etsiä hänen apuaan vaikeuksissa. Jos joudumme rikkomukseen, kiiruhdamme anomaan Jumalalta anteeksiantamusta. Sanalla sanoen, jos Jumala on sellainen todellisuus elämässämme, että me ajan vaihteluissa lennämme rukouksen siivin armonistuimen eteen, silloin voidaan sanoa, että me rukoilemme lakkaamatta.

Rukous on sielumme hengitystä. Onhan luonnollista, että elävä ihminen hengittää. Yhtä luonnollista on, että olemme palavassa kanssakäymisessä Jumalan kanssa ja siis lakkaamatta rukouksen kautta yhteydessä häneen, joka on kaiken elämän alku ja lähde. ”Sillä hänessä me elämme ja liikumme ja olemme.”

Ei ole aina välttämätöntä, että panemme kätemme ristiin tai että polvistumme tai että ääneen sanomme sanaakaan. Kunhan vain sydämemme on kääntynyt taivaan puoleen, Jumalan läsnäolo on täyttänyt sielumme ja me olemme lakkaamatta yhteydessä häneen, silloin me rukoilemme lakkaamatta. Tässä Hengessä rukoilkaamme.

*”Suo, Herra, voimaa rukoilla
uskossa luottavasti,
suo mulle taivaan armoa
huokaamaan hartahasti,
niin ettei suu vain puhuisi,
vaan koko sielu huutaisi
sydämen pohjast’ aivan.”*

Voimattomalle voimaa

KATEKISMUS

*Nyt eikö kiitoksemme sois,
kun taikauskosta Baalamin
sun köyhä kirkkosi pääsi pois
avulla Martti Lutherin.
Nyt sanan aarre meillä on
niin verraton.*

*Polvesta polveen isät
jo lapsvuosinaan sun tuta voi,
kun katekismuksen aarteisto
Sun autuutesi ilmoittoi.
Tää kansan pikku Raamattu
on siunattu.*

*Tään kalliin pikku kirjan vuoksi
nyt kiitosuhrit suitsuaa.
Sen kautta kansat Herran luoksi
suvusta sukuun tulla saa.
Muu kaikki vaikka häviää,
se kirja jää.*

*On sanaa Herran oppi sen,
se synnin, armon ilmoittaa,
se neuvoo rukoukseen
ja sakramentit kirkastaa.
Sen mukaan elää, kuolla voi.
Nyt kiitos soi!*

*G.A. Aho
(400-vuotismuisto 1930)*

Meidän tulee kuulla Jeesuksen sana

"Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt; kuulkaa häntä." (Matt. 17:5).

Lukijani! Tärkein asiasi maan päällä on se, että olet aivan varma tästä: Jeesus Kristus on Jumalan iankaikkinen Poika ja sinun laupias Vapahtajasi ja Autuaaksiteikijäsi. Tähän varmuuteen voi sinut johtaa vain yksi tie, nimittäin hänen sanansa kuuleminen ja lukeminen. Palautamme mieleemme sen, mitä Isä Jumala lausui Jeesuksesta: **»Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt; kuulkaa häntä».**

Sen johdosta apostoli Pietari kirjoittaa: *»Me emme seuranneet vieraasti sommiteltuja taruja tehdesämme teille tietäväksi Herramme Jeesuksen Kristuksen voimaa ja tulemusta, vaan me olimme omin silmin nähneet hänen valtasuuruutensa. Sillä hän sai Isältä Jumalalta kunnian ja kirkkauden, kun tältä ylhäisimmältä kirkkaudelta tuli hänelle tämä ääni: 'Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt'. Ja tämän äänen me kuulumme tulevan taivaasta, kun olimme hänen kanssaan pyhällä vuorella. Ja sitä lujempi on meille nyt profeetallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niin kuin pimeässä paikassa loistavasta lampusta, kunnes päivä valkenee ja kointähti koittaa teidän sydämissänne. Ja tietäkää ennen kaikkea se, ettei yksikään Raamatun profetia ole kenenkään omin neuvoin selitettävissä; sillä ei koskaan ole*

mitään profetiaa tuotu esiin ihmisten tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta» (2 Piet. 1:16–21).

Kuule, lue ja tarkkaa Jeesuksen sanaa, sanaa Jeesuksesta! Sinä löydät sen Vanhan Testamentin sanasta, jossa profeetat ennustavat hänestä ja Uuden Testamentin sanasta, jossa apostolit ja evankelistat tekevät tietäväksi hänen voimansa ja tulemuksensa. Tämä on Jumalan sana, Jumalan sana Jeesuksesta, ja sen Pyhä Henki on antanut heidän mieleensä. Ainoastaan sitä käyttämällä päivä valkenee ja kointähti koittaa sydämessäsi: saat jumalallisen varmuuden siitä, että Jeesus Kristus on Jumalan iankaikkinen Poika ja laupias Vapahtajasi ja Autuaaksiteikijäsi. Sillä tämän sanan kautta Pyhä Henki, joka on Jumala, vaikuttaa sinussa uskon. Ja usko on varmuutta.

Rukoilkaamme. Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala. Minä kiitän sinua, että olet antanut meille, köyhille syntisille pyhän sanasi Kristuksesta kirkkaana valona valaisemaan pimeitä sydämiämme. Nöyrästi rukoulen sinua; anna minulle Pyhä Henkesi, että aina tarkkaisin tätä sanaa ja sillä tavoin sydämessäni vallitsisi päivä ja tuo oikea kointähti näyttäisi minulle aina Kristuksen ja kerran olisin perillä katselemassa häntä iäisessä valossa. Aamen.

Carl Manthey-Zorn - Täksi päiväksi

Miten suhtautua oppia koskeviin asioihin

Mark. 2:18–28

Jeesusta ja hänen opetuslapsiaan syytettiin kolmannen käskyn rikkomisesta. Opetuslapsilla oli nälkä, ja kun he kulkivat polkua viljapellon keskitse, poimivat he tähkämpäitä, hieroivat niitä käsissään ja söivät jyviä. Lainoppineiden selitysten mukaan tämä oli työtä, jolla rikottiin sapatikäsky. Jeesus sanoo syyttäjilleen vedoten kirjoituksiin: »Ettekö ole koskaan lukeneet, mitä Daavid teki, kun hän ja hänen seuralaisensa olivat puutteessa ja heidän oli nälkä?» He söivät näkyleivät temppelissä, vaikka se oli laissa nimenomaan kielletty. Jeesus osoittaa, että jos tuon käskyn täytyi väistyä puutteen ja välttämättömän tarpeen tieltä, eikö paljoa enemmän kolmannen käskyn väärän tulkinnan täydy väistyä? Lopuksi Jeesus lisää nämä merkille pantavat sanat: »Sapatti on asetettu ihmistä varten eikä ihminen sapatia varten. Niin Ihmisen Poika siis on sapatinkin herra.» Toisin sanoen, sapatti on annettu palvelemaan ihmistä, että hänellä olisi tilaisuus saada lepoa ja virkistystä ruumiilleen ja sielullensa. Eihän Jumalan käsky voi estää meitä tekemästä hyvää ja oikealla tavalla rakastamasta itseämme ja lähimmäistämme!

Sitten Jeesus antaa kolminkertaisen vastauksen alussa tehtyyn kysymykseen. Hän tunkee aivan syvälle opin asioihin ja käyttää perin tuttuja kuvauksia elämästä: Ensiksi: »Ei kukaan ompele vanumattomasta kankaasta paikkaa vanhaan vaippaan.» Vanha vaippa on ihmisen oma hyvyys ja vanhurskaus, josta Raamattu sanoo: »Niin kuin tahrattu vaate oli kaikki meidän vanhurskaitemme.» Vanhalla kankaalla tuota vaippaa paikkailaan eikä se tule yhtään sen eheämmäksi eikä puhtaammaksi. Ei sitä voi paikata Jeesuksen vanhurskauden uudella kankaalla. Koko tuo vanha vaippa on hyljättävä. Sillä »selvää on, ettei kukaan tule vanhurskaaksi Jumalan edessä lain kautta» (Gal. 3:11). On kuin Jeesus sanoisi: Kaikkien tekojen asemasta, joita nuo paastoamiset edustavat, jokaisen tulee uskossa pukeutua siihen lahjavanhurskauteen, jonka minä olen hankkinut, kun olin kaikessa kuuliainen Isän tahdolle ristinkuolemaan asti. Pyhä suvaitsemattomuus tunnustaa: »Herra meidän vanhurskaitemme», se on Jeesus yksinään, Jeesus kaikkineen on minun vanhurskauteni.

Toinen kohta vastauksessa on: »Eikä kukaan laske nuorta vii-

niä vanhoihin nahkaleileihin.» Jeesuksen teroittaman Raamatun oppi ei ole kuollutta ja kankeaa. Se on käymistilassa olevaa nuorta viiniä, täynnä elämää ja voimaa. Se synnyttää herätystä ja kääntymystä, uskoa ja rakkautta. Se suuntautuu joka puolelle ja vaatii yhä enemmän tilaa, yhä enemmän sieluja uuteen elämään. Tätä viiniä ei lasketa Israelin vanhoihin, kuivettuneihin leileihin. Sillä nuo jumalanpalvelukset säädöksineen,

uhreineen ja esikuvineen olivat lupaus tulevasta. Lupaukset olivat nyt täyttyneet ja esikuvat toteutuneet. Ne olivat tarkoitettut vain ajan täyttymykseen asti. Vielä vähemmän saatettiin nuori viini laskea noista Jumalan asetuksista rappeutuneihin ihmiskäskeyjen leileihin. Uuden testamentin kirkko tarvitsi uudet työmuodot. Sen katsomus ei enää rajoittunut yhteen kansaan, vaan kaikkiin kansoihin. Sille oli uskottu hyvä sanoma, evankeliumi,

joka on Jumalan voima, itse kullekin uskovalle pelastukseksi. Nuori viini pantiin uusiin leileihin.

Samoin oli uskonpuhdistuksen aikana. Nuori viini olisi pakahduttanut nuo vanhat leilit, kuten neitsyt Marian ja pyhään palvelu, aneakauppa, paavin valta ja monet muut erheet ja väärinkäytöt. Tuo uudestaan löydetty voimaviini, Raamatun sana, uskon vanhurskaus jne. olivat sellainen käymistilassa oleva nuori viini, joka tarvitsi uudet leilit.

Näin tulee olemaan jatkuvasti maailman loppuun asti. Olot ja ajat muuttuvat. Työmuodot ja –välineet muuttuvat. Mutta Jeesus on aina sama, ja Jumalan sana ei muutu milloinkaan. Kristuksen seurakunta panee tämän nuoren viinin uusiin leileihin, käyttäen kaikki sopivat keinot ja mahdollisuudet, ja käymistilassa oleva viini tekee ihmeellistä työtänsä.

Nykyajan järkeisusko, joka turmelee kaikki Raamatun perustotuudet, tahtoo kyllä kääntää tämänkin asian nurin päin. Se väittää, että Raamatun erehtymättömyys, Jeesuksen jumaluus, sovintokuolema, ylösnousemus ja sielun kuolemattomuus ovat vanha, heikko leili ja että heillä on muka se uusi käymistilassa oleva viini, joka tarvitsee uudet leilit! Mutta heidän viininsä on vain katkeraa etikkaa. Kuka on heidän järkeilynsä kautta saavuttanut Jumalan rauhan? Kuka on saanut autuuden ilon? Kuka on

sen kautta päässyt synnin kahleista uuteen elämään? Kuka on saavuttanut pelastuksen varmuuden ja menee ilolla kuolemaan? Mutta Raamattu sanoo: »Jokainen Jumalan sana on taattu... Älä lisää hänen sanoihinsa mitään, ettei hän vaatisi sinua tilille ja ettet valehtelijaksi joutuisi» (Sananl. 30:5,6). Me emme siis voi missään kohdassa mukautua järkeisuskon väitteisiin.

Jeesuksen vastauksen ensimmäisen kohdan olemme jättäneet viimeiseksi. Hän sanoi: »Eiväthän häävieraat voi paastota silloin, kun ylkä on heidän kanssaan?» Kristuksen uskova seurakunta on hääjoukkoa ja häät ovat ilon ja toivon juhla. Kristityt ovat toivossa iloisia, kun heillä on Jeesus. Hänessä heillä on vanhurskaus, syntien anteeksi-antamus, autuus ja elämä. Hänessä »kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkettyinä.»

Miten siis suhtaudumme noihin moniin kirkollisiin kysymyksiin ja opin asioihin? Älä oudoksu, kun sanotaan: nämä tekevät niin ja niin, miksi et sinä yhdy heihin? Tehkäämme niin kuin Jeesus teki, ja vastatkaamme niin kuin Jeesus vastasi. Sillä meillä on vain yksi ihanne: että Jeesus saa muodon meissä ja että me »muutomme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niin kuin muuttaa Herra, joka on Henki.» Aamen.

*G.A. Aho
Suhtautuminen kirkollisiin ajan ilmi-
öihin/Elävän veden virtoja/ote*

Kahtia jakautunut maailma

Se, joka ei ole minun kanssani, on minua vastaan; ja joka ei kanssani kokoa, se hajottaa. (Matt. 12:30)

Jeesus ajoi mykästä ja sokeasta miehestä ulos riivaajan. Sen jälkeen mies puhui ja näki. Siinä seisova kansa oli valmis tunnustamaan Jeesuksen luvatuksi Messiaaksi. Sen sijaan fariseukset väittivät Jeesuksen ajavan riivaajia ulos itse riivaajan päämiehen voimalla. Kun Jeesus oli osoittanut tuon väitteen typeryyden, hän päätti opetuspuheensa ylle merkityin sanoin: ”Joka ei ole minun kanssani, se on minua vastaan.”

Nämä ovat tärkeitä sanoja. Maailma on jakautunut kahtia. Toisen johdossa on Saatana, toista johtaa Kristus. Kukaan ei voi olla puolueeton. Olemme joko Kristuksen kanssa tai häntä vastaan. Jos emme tunnusta Jeesusta ainoaksi Vapahtajaksi, joka lunasti meidät verellään synnistä, kuolemasta ja Perkeleen vallasta, lukeudumme hänen vihollisiinsa. Jos emme tunnusta Jeesusta julkisesti maailman edessä, jos emme hänen kanssaan kokoa satoa iankaikkiseen elämään, me hajotamme Jumalan valtakunnan työtä.

Myötämielisyys ei riitä. Meidän on kiellettävä itsemme, otettava ristimme ja seurattava Jeesusta. Hän on ottanut ristin meidän tähtemme, hän on ostanut meidät kalliisti. Pyhä Henki ei jätä epätietoisuuteen siitä, kumpaan joukkoon kuulumme. Hän vie ratkaisuun.

Armon Jumala, auta minua Jeesuksen yhteydessä aina kokoamaan hänen kanssaan. Amen.

Voimattomalle voimaa

"Ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi..."

Sen jälkeen oli juutalaisten juhla, ja Jeesus meni ylös Jerusalemiin. Jerusalemissa on Lammasporthin luona lammikko, jonka nimi on hepreaksi Betesda, ja sen reunalla on viisi pylväskäytävää. Niissä makasi suuri joukko sairaita, sokeita, rampoja ja kuivetustautisia, jotka odottivat veden liikuttamista. Sillä enkeli ajallaan astui alas lammikkoon ja kuohutti veden. Se, joka sitten veden kuohuttamisen jälkeen ensimmäisenä astui siihen, tuli terveeksi, sairastipa mitä tautia tahansa. Siellä oli mies, joka oli sairastanut kolmekymmentä kahdeksan vuotta. Kun Jeesus näki hänen makaavan siinä ja tiesi hänen jo kauan aikaa olleen sairaana, hän sanoi hänelle: "Tahdotko tulla terveeksi?" Sairas vastasi hänelle: "Herra, minulla ei ole ketään, joka veisi minut lammikkoon, kun vesi on kuohutettu. Kun minä olen menemässä, toinen menee sinne ennen minua." Jeesus sanoi hänelle: "Nouse, ota vuoteesi ja kävele." Mies tuli heti terveeksi, otti vuoteensa ja käveli. Mutta tuo päivä oli sapatti. Sen tähden juutalaiset sanoivat parannetulle: "On sapatti, sinun ei ole lupa kantaa vuodetta." Hän vastasi heille: "Se, joka teki minut terveeksi, sanoi minulle: 'Ota vuoteesi ja kävele.'" He kysyivät häneltä: "Kuka on se mies, joka sanoi sinulle: 'Ota vuoteesi ja kävele'?" Mutta parannettu ei tiennyt, kuka se oli, sillä Jeesus oli poistunut, kun

siinä paikassa oli paljon kansaa. Sen jälkeen Jeesus tapasi hänet pyhäkössä ja sanoi hänelle: "Katso, olet tullut terveeksi. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi." Joh. 5:1-14

Kalliit kristityt Herrassa Jeesuksessa Kristuksessa!

Jumala oli laupeudessaan valinnut Israelin siksi kansaksi, jonka keskuuteen hän lähetti oman Poikansa koko maailman Vapahtajaksi. Hän oli asettanut sen keskelle erityisen merkin kertomaan tulevasta Messiaan valtakunnasta. Olihan Messiaasta kirjoitettu: "Meidän kipumme hän sälytti päällensä" (Jes. 53:4). Tämä merkki oli Betesdan lammikko. Aina kun enkeli astui alas ja kuohutti lammikon, se, joka ensiksi astui siihen, parani, sairasti hän mitä tautia tahansa. Kysymyksessä ei ollut tavanomainen terveyslähde. Betesdan lammikko näet paransi vain yhden kerrallaan, mutta valikoimatta sen, joka ehti siihen ensiksi. Niinpä sitä kutsuttiin Betesdan eli armohuoneen lammikoksi. Paraneminen ymmärrettiin Jumalan armon osoitukseksi, mitä se olikin.

Ihmeet eivät ole koskaan olleet mikään itsetarkoitus, vaan niiden on ollut määrä kertoa jostakin vielä suuremmasta asiasta. Raamattu nimittääkin niitä merkeiksi. Betesdan ihme ennusti siitä suuresta paranemisesta, mikä tapahtuu Messiaan

valtakunnassa. Malakia oli ennustanut: "Mutta teille, jotka minun nimeäni pelkäätte, on koittava vanhurskauden aurinko ja parantuminen sen siipien alla, ja te käytte ulos ja hypite kuin syöttövasikat" (Mal. 4:2). Tämä vanhurskauden aurinko on Herra Kristus, ja parantuminen on lopulta täydellinen. Armon huoneessa eli Kristuksen Seurakunnassa tulemme ensiksi osallisiksi syntien anteeksisaamisesta ja sitten ylösnousemuksessa olemme ruumiinemme ja sieluinemme kokonaan vapaita synnistä ja kaikista sen seurauksista, kuten sairauksista ja kuolemasta.

Raamattu kytkee yhteen Jeesuksen sovitusteon ja kaikinpuolisen paranemisen. Se ei tee sitä lakimaisella, hurmoksellisella tavalla, jossa ajallisen terveyden katsotaan seuraavan pakosta, jos ihminen vain uskoo. Paraneminen sairaudesta ajassa ei estä kuolemaa, joka kohtaa jokaisen. Paraneminen syntisairaudesta uskon kautta Jeesukseen sen sijaan herättää hengellisestä kuolemasta ja antaa iankaikkisen elämän.

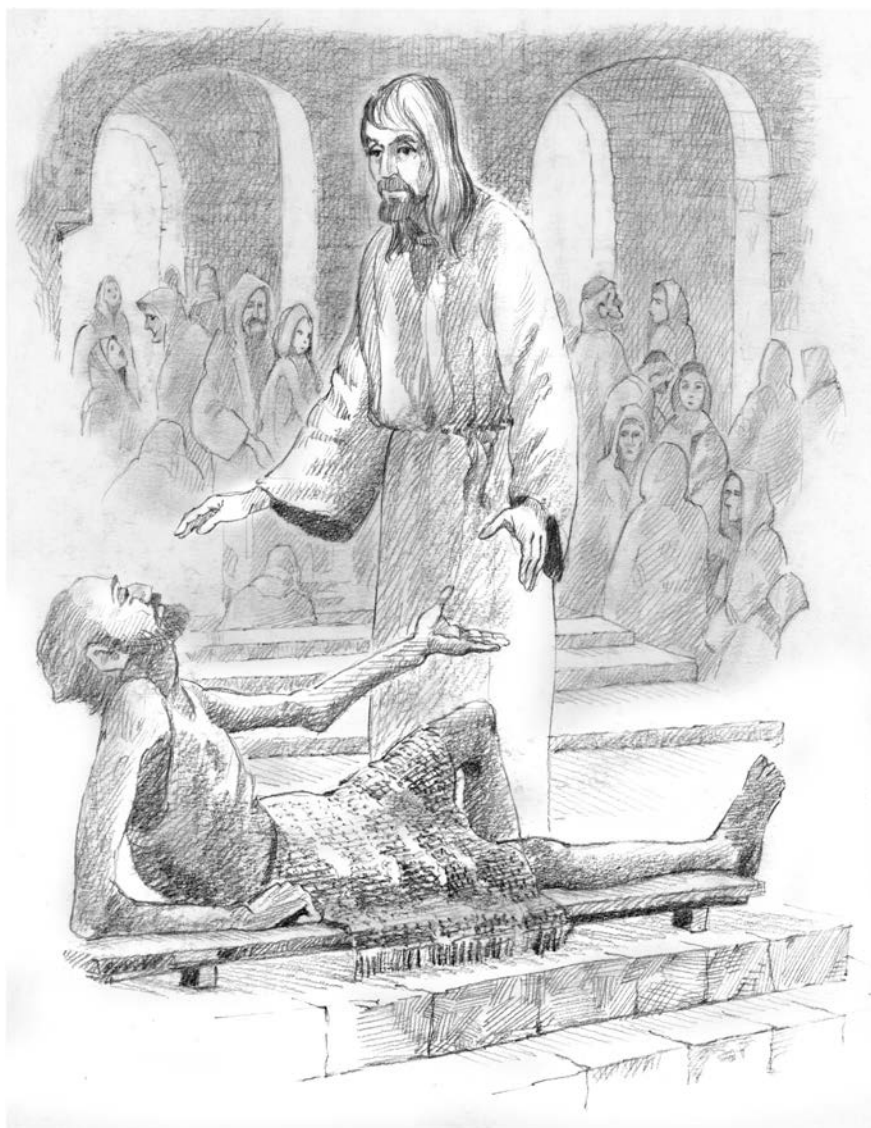
Nyt kun Messias on jo tullut, saamme kokea evankeliumin alla Jumalan armon parantavaa voimaa. Se herättää meidät hengellisesti kuolleet eloon, antaa syntimme anteeksi ja uudestisyntyttää meidät lahjoittaen iankaikkisen elämän. Saamme paljon, paljon enemmän kuin nuo, jotka muinoin paranivat sairaudestaan Betesdan lammiolla. Saamme sen, mistä noiden parantuminen oli pelkkä merkki. Silloin parani vain muutamia. Nyt koko maailma on vanhurskauden

auringon siipien alla. Evankeliumi kutsuu kaikkia omistamaan uskolla Jumalan armon ja palaamaan Jumalan tykö ja tulemaan sinne, missä kerran ei ole oleva itkua eikä parkua eikä kuolemaa. Tosin kaikki eivät usko evankeliumia eivätkä ota vastaan tätä paranemista, vaan heidän omasta syystään jää heidän osakseen se, mitä Raamattu sanoo: "Heidän matonsa ei kuole, eikä heidän tulensa sammu, ja he ovat kauhistukseksi kaikelle lihalle" (Jes. 66:24). Mutta kaikille paranemista tarjotaan ja jokaista varten se on jo Kristuksessa olemassa.

Se, että jokin asia on merkki, tarkoittaa sitä, ettei se tapahdu kaikille, mutta että sillä on sanoma kaikille. Tämä sanoma tulee meidän oikein ymmärtää, ottaa uskolla vastaan eikä meidän pidä tavoitella uusia merkkejä.

Lammikon reunalla oli viisi pylväskäytävää. Niissä makasi suuri joukko sairaita, sokeita, rampoja ja näivetystautisia, jotka odottivat veden liikuttamista. Siitä, ettei heitä kaikkia parannettu, aukevat eteemme toisaalta Jumalan salatut tiet, toisaalta se pakottaa meidät kiinnittämään huomiomme pääasiaan.

Emme voi yksittäistapauksissa selittää, miksi toiset joutuvat sairastamaan koko ikänsä, toiset syntymästään, toiset nuoresta lähtien tai toiset kestämaan hyvin kivulloisia ja rajoittavia sairauksia pitkiäkin aikoja. Vaikka ehkä jotakin ajan kanssa ymmärrämme, emme kuitenkaan kaikkea. Aina jää vastaamattomia kysymyksiä. Emme käsitä, miksi eivät kaikki pääse

vähillä sairauksilla ja miksi toiset saavat olla terveitä lähes koko elämänsä. Jumalan kaitselmuksen perusteet on meiltä peitetty. Betesdan lammikolla opiskelem-

me tyytymistä Jumalan tahtoon ja omaan elämänosaan, kuten monen täytyi siellä tehdä. Siihen on paljon helpompaa tyytyä, jos olemme parantuneet vanhurskauden auringon

siipien alla syntisairaudestamme ja saaneet armon uskoa hänessä syntimme anteeksiannetuiksi. Sairauden kestäminen katkeroitumatta kysyy uskoa Jumalan rakkauteen ja sen odottamista kärsivällisyydellä, mistä sanotaan: "Katso, uudeksi minä teen kaikki" (Ilm. 21:5).

Jeesus paransi tämän 38 vuotta sairastaneen miehen sapattina. Miehellä oli ollut lähes kaksituhatta kivuliasta sapattia, lähes 12000 yhtä vaikeata arkea, ja nyt tuli siitä lepo, todellinen sapatti fyysisessä merkityksessä. Sitä eivät evankeliumin viholliset voineet ymmärtää, he kun tekivät sapatinvietostaan itselleen ansion, mutta eivät voineet suoda lepoa kärsiville. Kun Jeesus paransi miehen sapattina, siinä oli jälleen merkki. Se oli merkki siitä, että sapatin Herra oli paikalla ja että hän antaa levon niin ruumiille kuin sielulle. Se oli merkki erityisesti siitä, että sapatinlepo on varmasti tuleva Jumalan kansalle ja että se on oleva iankaikkinen lepo.

Sunnuntaina, maailman ensimmäisenä päivänä, Jumala loi taivaan ja maan. Sapattina hän lepäsi kaikesta luomistyöstään. Elämänsä pitkänä arkena Kristus teki sen, mitä lunastuksemme vaati, ja lauantaina hän lepäsi haudassa. Sunnuntaina, viikon ensimmäisenä päivänä, hän nousi kuolleista kirkastetussa ruumiissa sen takeena, että hän on uuden, hengellisen maailman, uuden luomisen esikoinen, sen alku ja Herra ja että hänen kansalleen on loputon, autuas sapatinlepo varmasti tuleva. Hän kutsuu ja lupaa jo nyt: "Tulkaa mi-

nun tyköni, kaikki työtätekevät ja raskautetut, niin minä annan teille levon" (Matt. 11:28). Minkä hän sanoo, se hänellä on valta täyttää.

Jumalan Seurakunta on pari tuhatta vuotta kokoontunut erityisesti sunnuntaisin kuulemaan evankeliumia iankaikkisesta sapatinlevosta. Pyhä kaste on siirtänyt meidät Jumalan valtakuntaan, siihen uuteen maailmaan, jossa Kristus armollaan hallitsee uskoviaan ja joka tulee ilmeiseksi ylösnousemuksen suurena päivänä. Evankeliumin suloinen sana, kasteemme luja liitto ja pyhän ehtoollisen lohdullinen sakramentti säilyttävät meidät tässä valtakunnassa. Sielumme on ankkuroitu lujasti iankaikkisen elämän autuaaseen toivoon (Hebr. 6:19).

Juutalaisten kirjanoppineitten perinnäissääntöjen mukaan vuoteen kantaminen sapattina oli kielletty. Köyhän, sairaan ihmisen vuode oli vaippa, jota saattoi kantaa kainalossa. Jeesus kuitenkin käski miestä ottamaan vuoteensa ja kävelemään. Mies teki, kuten Jeesus oli hänelle sanonut. Jeesus ei ollut muotomenojen tähdentäjä, formalisti, joka olisi vaatinut lain kirjaimen muodollista täyttämistä, vaan hän kiinnitti huomionsa lain sisältöön ja tarkoitukseen. Laissa oli kysymys rakkaudesta ja laupeudesta, eikä laki tullut täytetyksi, jos näitä rikottiin. Jeesus vetosi opetuksissaan muun muassa Raamatun sanoihin: "Laupeutta minä tahdon enkä uhria." ja: "Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi."

Ihminen ei ansaitse teoillaan Jumalan suosiota. Sillä tavoin ei tule

selittää lain tarkoitusta, vaan laissa on kysymys rakkaudesta Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan. Myöskään rakkautta ei saa selittää sellaiseksi, joka saa palvella ihmisen synnillisii himoja, itsekkyyttä ja olla kapinaa vanhempia ja yhteiskuntaa kohtaan. Se, joka on parantunut vanhurskauden auringon siipien alla, ahkeroi elää Jumalalle mieliksi rakkaudesta häneen, ei palkan toivossa eikä myöskään rangaisuksen pelosta, vaan vapaaehtoisesti, sydämen halusta, sillä "pelkoa ei rakkaudessa ole" (1 Joh. 4:18).

Myöhemmin Jeesus tapasi miehen pyhäkössä. Mies oli nyt ruumiiltaan terve. Hänellä ei ollut kiirettä omille asioilleen, vaan hän oleili pyhäkössä. Nyt hänellä oli siihen mahdollisuus. Jeesus sanoi hänelle: "Katso, sinä olet tullut terveeksi; älä enää syntiä tee, ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi."

Jumala johtaa kaitselmuksellaan meidänkin elämäämme ja varjelee meitä enkeleittensä palveluksella. Varmaan jokaisen ihmisen elämään sisältyy asioita, jotka voimme nähdä Jumalan hyvänä johdatuksena: pahojen onnettomuuksien välttämistä, varjeltumista pahemmalta, paranemista vaikeista sairauksista ja muuta sellaista. Tämän hyvyyden kautta Jumala vetää meitä parannukseen. Välistä hän antaa vaikeita aikoja niin kuin Betesdan lammikon äärellä viruneelle miehelle. Niidenkin tarkoitus on saada meidät näkemään oma tilamme ja parannuksen tarve. Jumala vetää meitä välistä itseään lähemmäksi sairauksia ja muita koettelemuksia hyväksi käyttäen.

Saamamme apu kehottaa meitä: "Älä enää syntiä tee, ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi." Toisin sanoen: Älä kulje epäuskon teitä, vaan säilytä usko, voit kiisaukset Herran voimassa ja elä tästä lähin armollisen Jumalan kasvojen edessä. Ajattele Jumalan hyvyttä ja turvaa Jeesukseen, ettei vain epäuskon tähden joudu kadotukseen.

Elämämme on armon aikaa. Jumalan hyvä armollinen tahto on, että tulemme tuntemaan hänen rakautensa Kristuksessa. Hän haluaa, ettei yksikään hukkuisi, vaan että kaikki tulisivat tuntemaan totuuden ja pelastuisivat. Tämä totuus ei ole filosofinen, vaan se on pelastuksen tie. Kysymys on siitä, kuinka syntinen ihminen voi kelvata Jumalalle. Se on mahdollista vain armosta, vain uskossa Kristukseen, kun Jumala lukee meille hyväksi uskon kautta Kristuksen vanhurskauden ja antaa lahjana syntimme anteeksi. Kaikki on sitä varten jo valmista. Lunastuksestamme ei puutu mitään. Kristus otti päälleen meidän syntitaakamme, kantoi sen ruumiissaan ristien puuhun ja maksoi kaiken, mitä pelastukseemme tarvittiin.

Turvaa siis Herraan Kristukseen. Älä epäröi, vaan jää uskossa hänen varaansa ja ole varma pelastuksestasi. Kun olet saanut lahjan uskoa häneen, ota vakavasti hänen sanansa. Hän lausuu: "Älä enää syntiä tee, ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi." Älä palaa maailmaan, älä käänny epäuskon tielle, vaan sano Pietarin kanssa: "Herra, minne me menisimme, sinulla on iankaikkisen elämän sanat."

Markku Särelä

Terveyden tila

Jeesus tuntee toivottoman tilanteemme.

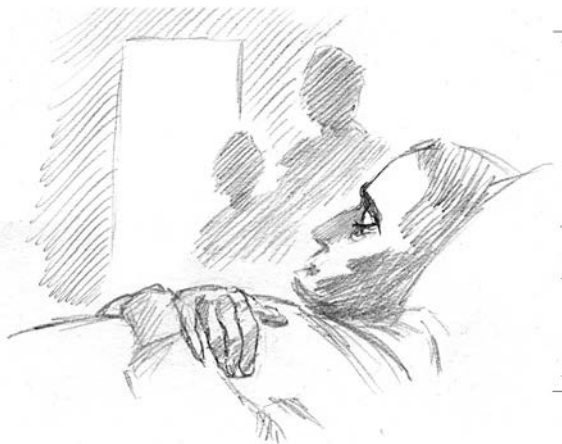
Usein on niin, että sairas ei itse tunne todellista tilaansa. Vasta sitten, kun hän menee lääkärin tutkittavaksi, hänelle selviää kuinka vakava ja vaarallinen hänen sairautensa todella on. Näin on myös syntisairaana laita. Ehkäpä näin on sinunkin kodallasi. Jeesus kuitenkin tuntee vakavan tilasi. Betesdan lammikolla muinoin virui mies, joka oli 38 vuotta sairastanut. Ja Johannes kertoo, että kun Jeesus tuli sinne, niin hän ”näki hänen siinä makaavan ja tiesi hänen jo kauan aikaa sairastaneen”. Jeesus näkee myös meidän tilamme. Hän tietää, kuinka kauan olemme syntitautia poteneet. Maalliset lääkärit voivat erehtyä, mutta Jeesus ei erehdy milloinkaan.

Minkälaisen lausunnon on Jeesus sairaudestasi antanut? Hän sanoo, että heillä on silmät, mutta eivät näe, korvat, mutta eivät kuule. (Jer. 5:21). Eivät kuule Jumalan puhetta, eivät näe taivasta avoimna. Miten on suu ja kieli? Hän todistaa: ”Heidän kurkkunsa on avoin hauta, kielellään he pettävät, kyykkäarmeiden myrkkyä on heidän huultensa alla; heidän suunsa on täynnä kirousta ja katkeruutta.” Room. 3: 13,14. Kädet ovat myös käyneet kykenemättömiksi tekemään ainoatakaan Jumalalle otollista työtä, ja jalat eivät voi ottaa askeltakaan

elämän tiellä. ”Hävitys ja kurjuus on heidän tiellänsä, ja rauhan teitä he eivät tunne.” (Room. 3: 16,17). Ymmärryksenkin on synti tarvellyt, sillä ”ei ole ketään ymmärtäväistä”. Sydämeen asti on tauti painunut, niin että hän todistaa: ”Kaikkia muuta kavalampi on ihmisen sydän ja häijynilkinen kappale yli kaiken.” Lääkärin todistus päättyy tähän murheelliseen lausuntoon: ”Koko pää on taudissa ja koko sydän sairaana. Kantapäästä päähän saakka ei hänessä ole tervettä paikkaa, vaan haavoja ja mustelmia ja vereksiä lyömiä, joita ei ole puserrettu, ei sidottu eikä öljyllä voideltu.” (Jes. 1:5-6).

Sairautemme on ilmeisesti kuulintauti. Se vie ruumiin ja sielun helvetin hirmuiseen hautaan, jossa mato ei kuole. Mutta taivaallinen lääkäri kysyy: ”Tahdotko tulla terveeksi?” Tahdotko saada korvat, jotka kuulevat Jumalan puhetta? Tahdotko saada silmät, jotka näkevät Herran ihmeitä ja avatun taivaan? Tahdotko saada suun, joka puhuu pyhää kieltä ja laulaa uutta virttä? Tahdotko saada ymmärryksen, joka käsittää taivaallisen viisauden? Tahdotko saada sydämen, jossa on Jumalan rauha ja autuuden ilo? Tahdotko saada jalat, jotka astuvat vakaasti elämän tietä? Oi, tahdotko tulla terveeksi?

Betesdan lammikolla makaava mies oli varmaankin vuosikymmenien aikana etsinyt apua monelta

lääkäriltä. Mutta kukaan ei ollut voinut häntä parantaa. Ja syntisairaat ovat myös etsineet apua monelta lääkäriltä täällä maailmassa. Mutta kaikki tämän maailman taito ja viisaus, sen ilot ja aarteet, sen lääkkeet ja keksinnöt eivät ole voineet parantaa syntikuumesta ja tunnontuskista. Vihdoin oli mies kääntynyt etsimään jumalallista apua. Ken ajoittain ensin ennätti lammikkoon, sai terveytensä. Eihän tuo ehto tuntunut kohtuuttomalta, mutta tämä mies raukka ei kyennyt sitä täyttämään.

Vieläkin on lammikoita, joilla luvataan sielulle terveyttä määrätyillä ehdoilla: Syntisen on ensin parannettava elämänsä; on niin ja niin kaduttava syntejään; on antauduttava Herralle; on etsittävä ja odotettava Herraa; on tehtävä sitä tai tätä. Mutta pieninkin teko, joka

pannaan autuuden ehdoksi, on syntisairaalle liian suuri ja vaikea. Niin kuin tuo mies Betesdan lammikolla ei kyennyt ehtoja täyttämään, niin et sinäkään voi mitään tehdä parantumiseksesi; sinun täytyy jäädä avuttomana virumaan ja vaikeroimaan. Mutta Jeesus tietää toivotoman tilasi. Hän ei aseta sinulle ehtoja.

Kerran loppuu vuoteen kantaminen. Kerran syyttäjät kaikki vaikenivat. Silloin ei Jeesus enää kätkeydy, vaan saamme aina nähdä hänet kasvoista kasvoihin. Silloin ei Jeesus lisää lain uhkausta, kun hän sanoo: ”Katso, sinä olet tullut terveeksi!” Ja taivaan joukot todistavat: Hän on parantanut kaikki sinun sairautesi, hän on kruunannut sinut armolla ja laupeudella.

G. A. Aho,

Elävän veden virtoja III p. 2008

Yleisradion (Yle 1) iltahartaus 30.11.2021

Pelastus on lähellä

Iltahartautemme tekstinä meillä on Jumalan pyhä sana, joka on kirjoitettuna apostoli Paavalin Roomalaiskirjeessä, sen kolmannesta luvusta jakeissa yksitoista ja kaksitoista. Luen sen Herran nimessä:

"Sillä pelastus on nyt meitä lähempänä kuin silloin, kun uskoon tulimme. Yö on pitkälle kulunut, ja päivä on lähellä." (Room. 13:11–12.)

Tässä apostoli Paavali lohduttaa kristittyjä viimeisen päivän lähestyessä sillä, että lopullinen pelastuminen taivaan autuuteen on nyt uskovia lähempänä kuin uskoon tullessamme. Viimeinen päivä on lähellä. Kuinka lähellä se on, sitä emme tiedä. Sillä on kuitenkin merkkinsä, jotka ovat käyneet toteen tihentyvästi. Niitä on ollut kaiken aikaa, mutta nyt niitä on todella paljon samanaikaisesti. Niitä ovat Jumalan sanan mukaan esimerkiksi seuraavat: "Monet luopuvat uskosta ja noudattavat villitseviä henkiä ja riivaajien oppeja" (1 Tim. 4:1). Muita merkkejä ovat sodat, maanjäristykset, kulkutaudit, pula-ajat, paikalliset tulvat ja rankkasateet, myös kaikenlai-

set normaaliin rauhalliseen elämään kuulumattomat asiat, kuten terrorismi, tulipalot, rakennusten sortumiset, haaksirikot, lento-onnettomuudet jne. Tämä aika eroaa siinä suhteessa aikaisemmista, että näitä merkkejä on samanaikaisesti tihentyvästi joka puolella maapalloamme.

Ne huutavat kaikille: Kääntykää elävän Jumalan puoleen, katukaa pahoja tekojanne ja uskokaa evankeliumi. Vielä ei ole koittanut viimeinen päivä. Vielä voi kääntyä ja pelastua. Jumala kutsuu rakkautensa meitä rauhaan kanssaan. Hän sanoo apostoli Paavalin kautta: "Mutta kaikki on Jumalasta, joka sovitti meidät itsensä kanssa Kristuksen kautta ja antoi meille sovituksen viran. Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomisiaan, ja hän asetti keskuuteemme sovituksen sanan. Kristuksen puolesta olemme siis lähettiläisiä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Pyydämme Kristuksen puolesta: ottakaa vastaan tämä sovinto Jumalan kanssa." Ja apostoli Johannes sanoo: "Hän on meidän syntiemme sovitus, eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien." (1 Joh. 2:2)

On raamatullinen Jumalan sanan totuus, että Jumalan Poika Jeesus Kristus on maksanut meidän syntivelkamme ja että Jumala on hyväksynyt sen ja kuitannut maksetuksi herättämällä hänet kuolleista. Tämä on lopullinen velan maksu meidän puolestamme. Se ei vaadi lisätekoja meidän taholtamme, vaan saamme sen ottaa vastaan uskolla ja olla varmoja siitä, että se pätee ikuisesti Jumalan edessä. Jumala ei vaadi meiltä lisäsuorituksia.

Uskolla Jeesukseen omistamme tämän pelastuksen itsellemme. Apostoli kirjoittaa: "Sillä armosta te olette pelastetut uskon kautta. Se ei ole teistä. Se on Jumalan lahja. Se ei ole teoista, ettei kukaan kerskaisi." (Ef. 4:8-9). Saamme sanoa lauluntekijän, Juho Valven kanssa, joka kirjoitti sata vuotta sitten lokakuussa vuonna 1921: "Armoon, armoon ainoastaan, suojaan suuren sovinnon. Jeesus rakas, otat vastaan, annoit armotuomion. Siihen tahdon turvata, Jeesus, muista minua."

Niin kuin Kristuksen työtä ei voi uudistaa, paikata eikä muuksi muuttaa, pysyy kristinuskon ikivanha sanoma ja pelastuksen tie samana kuin alussa näinä vaikeina lopunaikoinakin. Asiassa on se lohdullinen seikka, että lopullinen pelastus jo häämöttää. Kristuksen tulemus on lähellä, vaikka sen aika on meiltä salattu. Kun Herramme ja Vapahtajamme saapuu, hän vie omansa taivaan autuuteen. Tämä pelastus on nyt lähempänä kuin uskoon tullessamme. Siitä saamme iloita.

Kun elämme näitä viimeisiä aikoja, moni asia voi painaa mieltämme ja ahdistaa. Saatamme kysyä: Ovatko kaikki syntimme todella anteeksiannetut? Onko Jumala siirtänyt ne pois kasvojensa edestä, niin ettei hän niitä enää muista? Tähän voimme saada vastauksen Raamatusta, joka sanoo: "Sillä (minä Herra) olen armahtavainen heidän vääryksiään ja syntejään kohtaan enkä enää muista heidän laittomuuksiaan." (Hepr. 8:12). Ovatko myös Jumalan edestä pyyhityt pois nuoruutemme raskaat synnit? Tähän Raamattu vastaa Daavidin rukouksella: "Älä muista nuoruuteni syntejä äläkä rikoksiani. Muista minua armosi mukaan, hyvyytesi tähden, HERRA." (Ps. 25:7) Näin Herra on tekävä, ja hän antaa meille lujat Daavidin armot.

Saatamme myös kysyä: ovatko syntini niin suuret, ettei niitä voi antaa anteeksi. Tähänkin löydämme vastauksen Jumalan sanasta. Apostoli Paavali tulee meille esimerkiksi. Hän kirjoittaa: "Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan pelastamaan syntisiä, joista minä olen ensimmäinen." (1 Tim. 1:15) Kristus on ansainnut armon suurimmallekin syntiselle.

Ei ole mitään syytä olla uskottomatta Jumalan armoa. Siinä on pelastuksemme tänään ja viimeisenä päivänä.

Pastori Markku Särelä

Virsi 275:1.

Mä elän laupeudesta.

Maailman viha

"Jos maailma teitä vihaa, tietäkää, että se on vihannut minua ennen kuin teitä. Jos te maailmasta olisitte, maailma omaansa rakastaisi. Mutta koska ette ole maailmasta, vaan minä olen valinnut teidät maailmasta, sen tähden maailma teitä vihaa. Muistakaa se sana, jonka minä teille sanoin: 'Ei ole palvelija herraansa suurempi.' Jos he ovat minua vainonneet, he teitäkin vainoavat. Jos he ovat pitäneet minun sanani, he pitävät myös teidän sananne. Mutta kaiken tämän he tekevät teille minun nimeni tähden, koska he eivät tunne häntä, joka on minut lähettänyt." Joh. 15:18–21.

Tekstimme puhuu meille maailman vihasta Kristusta ja hänen apostoleitaan kohtaan. Tämä viha ulottuu tietysti myös niihin, jotka jatkavat Jeesuksen ja apostoleitten viitoittamalla tiellä taivasta kohti. Olisi ihan-teellinen tilanne, jos maailma ottaisi riemuiten vastaan evankeliumin ja uskoisi sen. Evankeliumi on kuitenkin sellainen sanoma, ettei ihminen voi ottaa sitä vastaan omalla järjellään eikä voimallaan, vaan siihen tarvitaan Pyhän Hengen vaikutus ja voima. Tämä on ihmisjärjelle ja ihmisviisau-delle ankara loukkaus.

Uskonpuhdistaja Martti Luther joutui taistelemaan Erasmus Rotterdamaista vastaan kysymyksessä ihmisen kyvystä vaikuttaa kääntymisessä ja pelastuksen omistamisessa ja kirjoitti tärkeän teoksensa Sidottu ratkai-suvalta. Hän todisti Raamatulla, ettei ihmisellä ole kykyä myötävaikuttaa, vaan se on yksinomaan Pyhän Hengen työ. Tämä kanta erottaa luterilaiset esimerkiksi paavilaisista ja ortodokseista, sekä kalvinisteista ja uudes-tikastajista sekä myös oikeat luterilaiset vääristä, joita on perinteisissä nimiluterilaisissa kirkkoissa.

Kuten Luther osoitti, ihminen ei kykene myötävaikuttamaan kään-tymiseensä. Tämä oppi saa aikaan vihaa paitsi epäuskoisen maailman taholta, myös ulkonaisen kristikunnan piirissä olevilta, niiltä, joilla ei ole asiasta oikeaa oppia. Jeesus sanoi Nikodeemukselle: "Älä ihmettele, että sanoin sinulle: teidän täytyy syntyä ylhäältä." (Joh. 3:7) Ja Jaakob sanoi: "Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja on ylhäältä, valkeuksien Isältä, jonka luona ei ole muutosta tai vaihtelun varjoa. Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, että olisimme hänen luotujensa ensi hedelmä." (Jaak. 1:17–18) Uudesti synnyttäminen on Jumalan täydellinen lahja, jolla hän tekee meistä Jumalan lapsia, ei vain osaksi, vaan siinä tulemme todella Jumalan lapsiksi. Olemme Jumalan lapsia uudestisynty-misen nojalla ja myös lapseksi lukemisen kautta. Lapseus on meillä todel-lisuutta. Meillä on todellinen lapsisuhde taivaalliseen Isään. Rukoilemme uskossa: "Isä meidän, joka olet taivaassa!"

Jumalan lapset pitävät Jumalan sanan. He asettavat Jeesuksen sanan ja apostolisen sanan samaan arvoon, kuten Jeesus sanoi tekstissämme: "Jos he ovat pitäneet minun sanani, he pitävät myös teidän sananne." Sekä Jeesuksen sana että apostolinen sana on syntynyt Pyhän Hengen vaikutuk-sesta, ja meidän tulee suhtautua siihen kuin jos Jumala itse puhuisi meille. Näin sanoessaan Jeesus ei aseta kirkkoaan kuuliaiseksi inhimillisille arvo-

valloille, ei perinteelle, vaan Jumalan sanalle. Traditiota eli perimätietoa ei voida osoittaa oikeaksi, koska siihen ei ole Jumalan sanaa, vaan sille uskonsa rakentava joutuu aina jäämään epävarmuuteen. Sen sijaan se, joka ottaa uskonsa ja oppinsa Pyhästä Raamatusta on vankalla Jumalan sanan pohjalla. Jumala auttakoon meitä pysymään kirjoitetun sanan pohjalla, kuten Luther ja muut luterilaiset isät uskollisesti pysyivät. Tällä perustalla on myös oma kirkkomme synnyltään ja historialtaan.

Tekstimme ei puhu sakramenteista niitä nimeltä mainiten. Mutta Jeesus puhui ja hänen apostolinsa. Ei ole olemassa sellaista Jumalan asettamaa kristillisyyttä, joka olisi ilman sakramenteja, vaan sakramentit ovat olennainen osa oikeaa kristillisyyttä. Jeesus käski tehdä kaikki kansat opetuslapsikseen kastamalla heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Hän asetti myös pyhän ehtoollisen ja sanoi: "Sillä niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, te julistatte Herran kuolemaa, siihen asti kuin hän tulee." (1 Kor. 11:26) Sakramentit ovat siis voimassa Kristuksen tuomiolle tulemiseen asti. Maailman viha ei suuntaudu niinkään itse sakramentin viettämistä vastaan, vaan ennen kaikkea sen sisältöä vastaan. Tämä viha näkyy sakramentista kieltäytymisessä ulkonaisen kristikunnan ulkopuolella ja sen sisäpuolella armonvälineiden vaikutusta vastaan.

Raamatun mukaan sekä pyhä kaste että evankeliumin sana uudestisyntyttävät. Pietari kirjoittaa: "Te, jotka olette uudestisyntyneet, ette katoavasta, vaan katoamattomasta siemenestä, Jumalan elävän ja iäti pysyvän sanan kautta.." (1 Piet. 1:23) Paavali sanoo Tiitukselle: "Hän pelasti meidät, ei vanhurskaudessa tekemiemme tekojen ansiosta, vaan laupeutensa mukaan uudestisyntymisen pesun ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta." Haluamme lukea järjeilemättä nämä sanat niihin mitään lisäämättä ja niistä mitään poisottamatta sellaisina, kuin ne ovat Jumalan sanassa. Emme voi muuta kuin olla sitä mieltä, että sekä evankeliumin sana että kasteen sakramentti uudestisyntyttävät. Maailma, jota vastaan kristillinen kirkko joutuu asettamaan uskon, ei ole vain ateismi, vaan myös kaikki se, mikä nousee ihmisen turmeltuneesta järjestä. Yhdymme rakkaan apostolin saanaan: "Hajotamme maahan järjen päätelmät ja jokaisen korkean rakennelman, joka nostetaan Jumalan tuntemista vastaan, ja vangitsemme jokaisen ajatuksen kuuliaiseksi Kristukselle." (2 Kor. 10:5)

Inhimillisen viisauden tilalle asetamme ristiinnaulitun Kristuksen, joka on Jumalan voima ja Jumalan viisaus. Tahdomme olla kuuliaisia hänelle ja myös hänen lähettämilleen ja kutsumilleen apostoleille, joista Vapahtaja lausui tekstissämme: "Jos he ovat pitäneet minun sanani, he pitävät myös teidän sananne".

Elämme aikaa, jolloin kristityt joutuvat tunnistamaan maailman puheissa ja kannanotoissa vihan ja tottelemattomuuden Jumalan sanaa ja Jumalan asettamia järjestyksiä kohtaan. Tämän täytyy lopulta kääntyä suoraan vihaksi Jumalaa vastaan ja hänen evankeliumiaan vastaan. Olkaa siis varovaisia maailman ajatustapaan nähden. Sitä tuodaan esiin uutisissa ja virallisissa puitteissa. Mutta eletään me kokonaisen ja oikein ymmärretyin Raamatun pohjalla. Aamen.

Markku Särelä

Teologian maisteri Marko Kailasmaa aloittanut vikaari- toiminnan kirkossamme

Pastori Markku Särelä siunasi 19.12.2021 Helsingin seurakunnan jäsenen Marko Kailasmaan toimimaan kirkossamme vikaarin tehtävässä. Siunaustilaisuuden yhteydessä pidetyssä Helsingin seurakunnan joulujuhlissa Marko piti tervehdyspuheen seurakuntalaisille.

Marko Kailasmaa on 46-vuotias. Hän on syntynyt Porissa, jossa hän luki ylioppilaaksi Porin suomalaisessa yhteislyseon lukiossa. Myöhemmin hän opiskeli teologian maisteriksi Helsingin yliopistossa. Nykyisin Marko asuu omakotitalossa Lohjan Virkkalassa. Kotipiirissä on hänellä vaimon lisäksi 18- ja 16 -vuotiaat pojat ja 11-vuotias tytär sekä lemmikkinä perhoskoira.

Marko on toiminut vuodesta 2012 lähtien toiminnanjohtajana Raittiuden Ystävät ry:ssä. Aikaisemmin hän on toiminut mm. Helsingissä Kaatuneitten Omaiset ry:n järjestösihteerinä, Kirkko ja kulttuuriympäristö –projektin projektikoordinaattorina sekä Suomen evankelis-luterilaisen Kirkon tiedotuskeskuksen tiedottajana. Nykyisessä työssään Marko on ottanut usein kantaa maamme raittiustilanteeseen ja hankkinut kokemusta järjestötyön organisoinnista.

Markon toiminta vikaarina jatkuu pastori Markku Särelän ohjauksessa. Luterilaisen toimitus toimittaa Marko Kailasmaalle ja hänen perheelleen Jumalan johdatusta ja siunausta tulevien vuosien aikana.

Kuolinpäivä on parempi kuin syntymäpäivä.

Saarn. 7:1

Onkin aivan varmaa, että kuolinpäivä on parempi kuin syntymäpäivä — Jumalan lapsille. Tosin kyllä, Jumalan lapsi, syntymäpäivänsikin on aivan varmaan kaiken ikuisen kiitoksen ja ylistyksen arvoinen, sillä Jumala on sinut luonut ja kutsunut olemaan osallisena iäisestä elämästä Jeesuksen Kristuksen kautta. Mutta syntyessäsi olet sinä siinnyt ja syntynyt synnissä — ja siihen ei Jumala ole syyppää. Ja sinä olet syntynyt työhön ja vaivaan tämän kurjan maan päälle, jonka Jumala on kironnut (1 Moos. 5:29). Emme tässä edes voi kertoa kaikkea hengellistä ja ruumiillista surkeutta, johon me synnymme ja joka päättyy kuolemaan! — Mutta nyt sinä olet Jumalan lapsi uskon kautta Jeesukseen Kristukseen. Ja kun tulee kuolinpäiväsi, voit riemuita ja sanoa: »Nyt nousee aurinko, nyt valkenee päivä, päivä loputon!» Mikä päivä? Iäisen elämän autuas päivä. Se päivä yhtyy kuolinpäivääsi ja tekee siitä lopun. Sen päivän aurinko nousee heti, kun kuolinpäiväsi pimeys on peittänyt silmäsi ja laskeutunut sydämeesi ja se valaisee sinua autuaallisimmalla valollaan. Silloin ei ole enää jäljellä mitään syntiä eikä kirousta, ei mitään työtä eikä vaivaa, ei mitään hengellistä eikä ruumiillista surkeutta, vaan pelkkää vanhurskautta ja siunausta, pelkkää lohdutusta ja lepoa, pelkkää autuutta sekä hengellisesti että ruumiillisesti. Niin — kyllä kuolinpäivä on parempi kuin syntymäpäivä! Sen tähden Paavalikin kirjoittaa Pyhän Hengen johtamana: »Halu minulla on täältä eritä ja olla Kristuksen kanssa, sillä se olisi monin verroin parempi» (Fil. 1:23). Sen tähden lausui kerran eräs kuuluisa luterilainen jumaluusopin professori silmät loistaen: »Kuolinpäiväni? Oi, minä tuskin jaksan sitä odottaa; minä iloitsen sitä ajatellessani, sillä se on oleva elämäni ihanin päivä». Kuolinpäivä on parempi kuin syntymäpäivä, sillä silloin alkaa oikea elämämme.

Rukoilkaamme. Rakas taivaallinen Isä. Minä kiitän sinua siitä, että Poikasi Jeesuksen Kristuksen kautta olet tehnyt minut rakkaaksi lapseksi ja iankaikkisen elämän perilliseksi. Ja rukouilen sinua: anna minulle Pyhä Henkesi, että sanallasi voitan kaikki kuoleman kauhut ja sydämellisesti iloiten odotan kuolemaani, joka sinun armosi kautta on oleva minulle elämän ovi. Aamen.

C. Manthy-Zorn, Täksi päiväksi

Niiniven armahdus ja tuho

"Joonalle, Amittain pojalle, tuli tämä Herran sana: "Nouse, mene Niiniveen, siihen suureen kaupunkiin, ja saarnaa sitä vastaan, sillä heidän pahuutensa on noussut kasvojeni eteen." Mutta Joona nousi paetakseen Tarsiiseen Herran kasvojen edestä." (Joona 1:1-3).

Tarsiis, jonka teksti mainitsee, oli kaupunki Hispanian (Espanjan) etelärannikolla — siis vastakkaiseen suuntaan Niiniven kaupungista.

Profeetta Joona (n. 800 -750 eKr.) vaikutti Pohjoisessa valtakunnassa (Israelissa) kuningas Jerobeam II:n aikana. Pakoyrityksestä Jumala rankaisi Joonaa, joka joutui olemaan kolme päivää suuren kalan vatsassa.

Joonan jälkeen Juudan ja Israelin alueilla vaikuttivat profeetat Jesaja, Hoosea ja Miika.

Jesaja ennusti Jerusalemin kimppuun hyökänneen Assyrian armeijan häviöstä ja Juudan kansan tulevista tapahtumista, Jerusalemin tuhosta, pakkosiirtolaisuudesta sekä sen päättymisestä. Miika ennusti myös tulevasta Baabelin pakkosiirtolaisuudesta. Hoosea ennusti pian koittavasta israelilaisten häviöstä.

Assyrian (Assur) silloinen pääkaupunki Niinive sijaitsi Tigrisvirran varrella Assurin ja Nimrudin kaupunkien pohjoispuolella. Raamatun mukaan nämä kaupungit perusti Noan pojan Haamin pojanpoika Nimrod. (1 Moos.10:8-12). Siellä oli Joonan aikana — Jumalan ilmoituksen mukaan — 120 000 asukasta.

Paratiisi, elämän puu, syntiinlankeemus ja käärme, vedenpaisu-

mus sekä Noan arkki olivat vielä silloin kansakuntien yhteistä historian perinnettä. Niiniveläiset tiesivät Israelin Jumalasta riittävästi, että he sallivat Joonan ennustaa kaupungin kohtalosta. Joonan saarnattua Niiniven asukkaille, tapahtui kääntymys: *"Niiniven miehet uskoivat Jumalaan, kuuluttivat paaston ja pukeutuivat säkkeihin, suurista pie-niin asti"* (Joona 3:5) Jumalan anteeksiantava päätös säästää niiniveläiset ei ollut Joonan mieleen.

Muutamia kymmeniä vuosia tapahtuman jälkeen Assyrian kuningas Tiglat-Pileser III (745-727 eKr.) aloitti valtakuntansa laajennustoimet. Hän hyökkäsi Hamatin kaupungin kimppuun v. 738 eKr. ja jatkoi etelään Galileaan, filistealaisten alueelle. Vuonna 732 eKr. hän hyökkäsi Damaskokseen ja kuljetti osan Israelin kansasta vankina Assyriaan. Erilaisten vehkeilyjen jälkeen Assyrian kuningas Salmaneser V vei jäljelle jääneet israelilaiset vuonna 722 eKr. pakkosiirtolaisuuteen (1 Aik. 5: 26). Se merkitsi Israelin valtion loppua.

Valloitettuaan israelilaiset kohdisti Assyrian kuningas hyökkäysoimet Juudaan. *"Kuningas Hiskian neljäntenätoista hallitusvuotena hyökkäsi Sanherib, Assurin kuningas, kaikkien Juudan varustettujen kaupunkien kimppuun ja valloitti ne"* (2 Kun. 18:13)-

Hyökkäyksessä Jerusalemiin vuonna 701 eKr. Assurin kuningas koki Jesajan ennustuksen mukaisesti suuren tappion. *"Ja sinä yönä Herran enkeli lähti ja löi Assurin leirissä*

Irakilaisten osittain entisöimä Adadin portti ja osa Niiniveä ympäröinyttä muuria.

satakahdeksankymmentäviisituhatta miestä, ja kun noustiin aamulla varhain, niin katso, ne olivat kaikki kuolleina ruumiina. Silloin Sanherib, Assurin kuningas, lähti liikkeelle ja meni pois; hän palasi takaisin ja jäi Niiniveen.” (2 Kun. 19: 35-37)¹⁾

Sanheribin poika Assurbani-pal rakensi Niiniven kaupunkiin suuren kirjaston. Sinne kerättiin kaikkialta vanhoja kirjoituksia kopioitavaksi kirjaston käyttöön.

Assyrian itä- ja pohjoispuolella sijaitsi Meedian kuningaskunta, jonka keskus oli nykyisen Iranin alueella. Meedian valtakunta ulottui laajimmillaan aina Keski-Aasiaan ja Afganistaniin asti.

Meedialaiset yhdessä babylonialaisten kanssa tuhosivat kuningas Kyaxaresin johdolla (624–585 eKr.) Assyrian valtakunnan ja jakoivat sen. Nämä valloitustaistelut kohdistuivat Niiniveen ja sen asuinalueisiin vuonna 612 eKr. Kaupungista ei jäänyt mitään jäljelle. Niiniven hävitys oli samalla Assyrian maailmanvallan ja kulttuurin loppu. Raamatussa ennustettu tuho oli täydellinen. (Sefanja 2:13-3:14)

Assyrian valtakuntaa ja Niiniven kaupunkia pidettiin yleisesti vain taruina ilman todellisuus-

pohjaa kunnes brittiläinen tutkija *Austen Henry Layard* löysi Niiniven rauniot Raamatun antamien tietojen perusteella vuonna 1847 (jKr).²⁾ Hän kaivoi esiin mm. Sanheribin palatsin, jossa on yli 80 huonetta ja suuret reliefit. Hän löysi rauniosta myös vuosina 704-682 eKr. hallinneen suurmestarin Sanheribin ja tämän seuraajien kuuluisat Assurbanipalin kirjaston arkistot, jotka sisälsivät mm. yli 20 000 tekstin kokoelman poltetuille savi-laatoille kirjoitettuna. Ne toimivat kuninkaallisena kirjastona sisältäen kuninkaille osoitettuja kirjeitä ja raportteja tai kuninkaitten itsensä sanelemia kirjeitä. Helsingin yliopiston professori Simo Parpola tutki mm. mainittuja Niiniven arkistoja. Hänen tutkijaryhmänsä julkaisi 1990-luvulla Assyrian käännetyt nuolenpääarkistot.³⁾ Raamatun kertomukset kansojen kohtaloista ja paikallisista tapahtumista ovat osoittautuneet historiallisesti niin päteviksi, että nykytutkijat voivat käyttää niitä lähteaineistona ihmiskunnan historiaa tutkiessaan.

KP -Taustaa

1) <http://www.taustaa.fi/diat/>

2) <https://fi.wikipedia.org/wiki/Ninive>

3) <https://375humanistia.helsinki.fi/simo-parpola/assyrian-valtionarkistot>

Luemme Raamattua

Matteus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	21	22	23	24	25	26	27	28			
Markus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16					
Luukas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	21	22	23	24							
Johannes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21

Raamatusta on vain yksi evankeliumi eli ilosanoma. Se on ilosanoma Jeesuksen hankkimasta pelastuksesta.

Mutta Uusi Testamentti alkaa neljällä evankeliumilla. Niissä kaikissa on kuitenkin vain yksi ja sama evankeliumi, mutta neljän eri kirjoittajan; Matteus, Markus, Luukas ja Johannes, kirjoittamana.

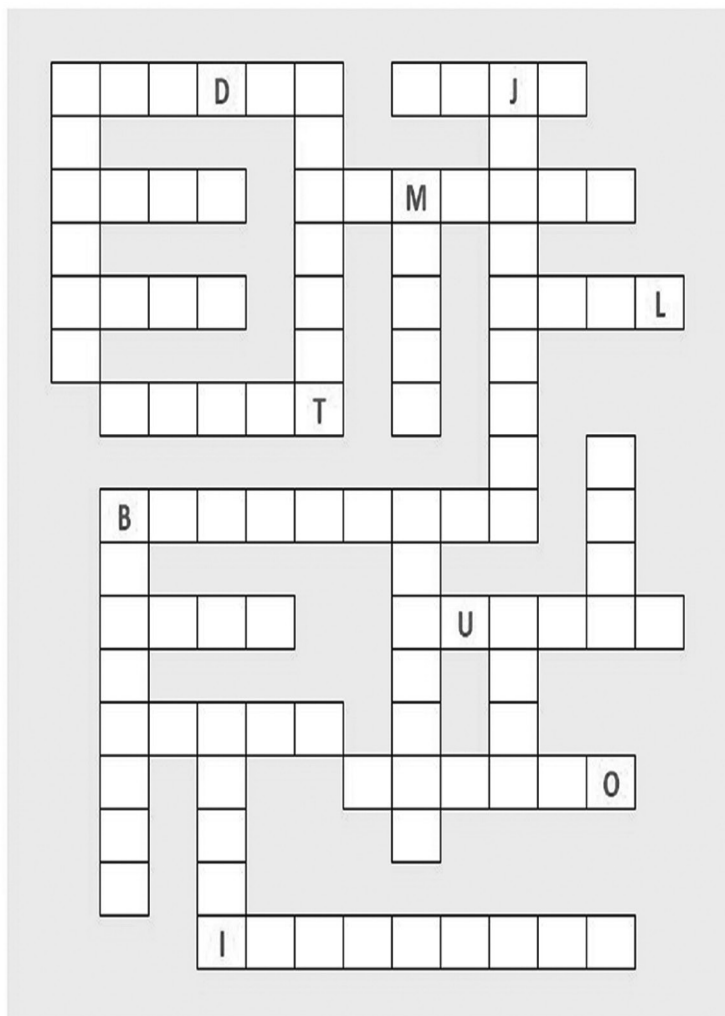
Matteus oli Jeesuksen opetuslapsi, myöhemmin apostoli. Markus oli Paavalin kanssa ensimmäisellä lähetysmatkalla. Luukas oli ammatiltaan lääkäri. Hän oli myös Paavalin kanssa lähetysmatkoilla. Johannes oli Jeesuksen opetuslapsi ja apostoli, Jaakobin veli.

Yllä on taulukko, jossa on ruutu jokaista lukua varten. Merkitse aina rasti, kun olet lukenut ko. luvun Raamatusta.

Laske, montako lukua on yhteensä. Kun vuodessa on 52 viikkoa, niin kuinka monta lukua sinun pitää lukea viikossa, että ehdit lukea nuo kaikki tämän vuoden aikana?

Pienemmät lapset voivat lukea itse, jos osaavat tai yhdessä vanhempien kanssa Pyhän Raamatun Lukukirjasta sivulta 356 alkaen sivulle 499 asti noin kolme sivua viikossa (huom. sivuilla on isoja kuvia). Niin kaikki evankeliumeissa kerrotut Raamatun kertomukset, jotka ovat tositapahtumia, tulee luetuksi vuoden aikana. Lukukirjan tekstit ovat suoraan Raamatusta.

Sijoita sana oikeaan paikkaan.

AARON
BEETLEHEM
BENJAMIN
ELIA
HERODES
ILOSANOMA
JEEBUS
JERIKO
JERUSALEM
JORDAN
KALAT
MARIA
NAIN
NASARET
ORJA
RISTI
RUUBEN
SAMARIA
SAUL
UHRI
USKO
VENE

Mieti samalla, mihin Raamatun kertomukseen kyseinen sana, henkilö, kaupunki tai paikka liittyy.

Luterilaisen tilaajat, huomio!

Vuoden 2022 Luterilaisen vuosimaksu on 25 euroa.

Suosittellemme maksamaan sen suoraan Luterilaisen tilille ilman laskua seuraavin tiedoin:

Maksun saaja: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko, Luterilaisen toimitus. Tilinumero: FI15 8000 1700 3033 09

Näin autatte säästämään laskutuskuluissa. Kiitoksia paljon!

Kirkkomme facebook-sivustoa on päivitetty.

Sivustolle pääsee joko suoraan osoitteella: <https://www.facebook.com/luterilainen/tai> www.luterilainen.com verkkosivun kautta.

Hämeenlinnan alueella kotihartaus
kuukauden 1. sunnuntai klo. 15.00.
Pyhäkoulu kodeissa kuukauden 3.
sunnuntai klo. 15.00. Paikka vaihtelee. Pyydetään ilmoittautumaan Päivi Helmiselle, puh. 040-7427868, sähköposti: paivi.helminen@netti.fi, Kuivassa: Alle kouluikäisten ryhmä tutkii pyhäkoulussa Raamatun aikajanaa.

Lapsille videoita Raamatun kertomuksista:
www.luterilainen.com/fi/videoita

Tervetuloa kuuntelemaan ajankohtaisia saarnoja!

Alla mainitut löytyvät: www.luterilainen.com/fi/kuuntele

31.10.21 Uskonpuhdistusjuhlan saarna	Joh. 15:18-21
24.10.21 Rikkovan veljen ojentamisesta	Matt. 18:15-22
11.7. 21 Jumalalla on aika sinulle juuri nyt	Hepr. 3:12-19
26.6.21 hmissen järkyttävä piirre, Kristuksen käsittämätön armo,	Joh. 8:1-11
20.6.21 Kenelle Herra ei lue syntiä	Room. 4:1-8
13.6.21 Herra itse on lampaittensa paimen	Hes. 34:11
23.5.21 Jumalan suuri rakkaus	Joh. 3:16-21
16.5.21 Iankaikkinen ylipappi	Hepr. 7:19-28
13.5.21 Kristus on valmiina tulemaan tuomiolle	Ef. 4:7-13
9.5.21 Usko, järki ja tunteet	1 Moos. 3:8
2.5.21 Isä, varjele ristinalainen kirkkosi pahasta	Joh. 17:11-17
25.4.21 Uskovien elävä toivo	1 Piet. 1:3-8
18.4.21 Seurakunnan paimenelle eli pastorille	1 Piet. 5:1-4
11.4.21 Sovituksen virka	2 Kor. 5:15-21
5.4.21 Evankeliumi tulee saarnata kaikille	1 Kor. 15:12-21

**SUOMEN
TUNNUSTUKSELLINEN
LUTERILAINEN
KIRKKO**

**Etsimme nuoria miehiä ja varttuneempiakin,
jotka ovat halukkaita pyhään saarnavirkaan**

Kirkkomme on joutunut pastoripulaan. Etsimme nuoria miehiä ja jo varttuneitakin, jotka tuntevat sydämessään kutsumusta ja kiinnostusta pyhään saarnavirkaan. Pääasia on, että heillä on halu toimia sielujen pelastamiseksi ja että heillä on kiinnostus Jumalan sanaan ja luterilaiseen oppiin. Kirkkomme antaa heille opetusta ja käytännön harjoitusta, jonka jälkeen heitä voitaisiin esittää seurakunnille kutsuttaviksi pastorin virkaan.

Jos tunnet sydämessäsi, että Jumala vetää sinua pastorin elinikäiseen kutsumukseen, ota yhteyttä pastori Markku Särelään. Hänen yhteystietonsa:

markku.sarela@kolumbus.fi. Puhelin 040-5200579.

Raamattu sanoo: "Varma on tämä sana: jos joku pyrkii kaitsijan virkaan, hän haluaa jaloön toimeen." (1 Tim. 3:1)

STLK

Toimintatietoja

Helsinki, Fabianinkatu 13 A, *Jumalanpalvelukset* sunnuntaisin alkaen klo 11.00. Pyhäkoulu 30.1., 27.2. ja 27.3. saarnan aikana. Muutoksista ilmoitamme verkkosivuilla www.luterilainen.com

Tampere, Marttala, Hämeenpuisto 39 A, *Jumalanpalvelukset*, klo 11.00. Ne pyritään välittämään jäsenille myös videoyhteyden kautta.

Hämeenlinna *Kotihartaus* kuukauden 1. sunnuntai klo. 15.00. 6.2, 6.3 ja 6.3. *Pyhäkoulu* kodeissa kuukauden 3. sunnuntai klo. 15.00. 20.2 ja 20.3.. Paikka vaihtelee. Katso viereinen sivu.

Lahti Kotitilaisuus Kukkulantie 11 Mäkelä, c/o Laakso, *jumalanpalvelus* 22.1 klo 12

Pori *jumalanpalvelus* Valtakatu 9. la 15.1.2022 (MK) klo 13

Turku Hurtinkatu 12 C 13 *jumalanpalvelus*. 16.1.2022

Kokkola, *Jumalanpalvelus* (HPE) 20. 3. 2022 . Paikka ja klo-aika tarkennetaan.

Kouvola, Valma Valto, Keskitie 7, 45370 Valkeala. *jumalanpalvelus* - ilmoitetaan myöhemmin

Puumala, Onerva Vainio, Härkösentie 3 B 12, 52200 Puumala, *jumalanpalvelus* ilmoitetaan myöhemmin erikseen.

Ylistaro, *jumalanpalvelus* Ruuskalantie 61- ilmoitetaan myöhemmin erikseen.

Suolahdella 12.2. klo 13.00 ja **Kannonkoskella** 12.2. klo 17.00, *Jumalanpalvelus* (HPE)

Pilkanmaa, Vaasa, Jyväskylä, Äänekoski, Kyyjärvi — tilaisuuksista ilmoitetaan myöhemmin erikseen.

Jäseniä, jotka asuvat muilla paikkakunnilla pyydetään olemaan tilaisuudesta oma-aloitteisesti yhteydessä past. Särelään tai tulemaan niille paikkakunnille, joilla on toimintaa. Puhelin ja sähköposti-osoite ovat alla olevassa ruudussa.

Pastori Markku Särelä
Saarenavainionkatu 3 B 12
33710 Tampere
puhelin 040 5200 579
markku.sarela@kolumbus.fi

Vikaari Marko Kailasmaa
puhelin 050 342 7448
marko.kailasmaa@luterilainen.com

www.luterilainen.com
www.pyhakoulu.fi

. AYQ2

LHT-Posti Oy
Posti Green**Sisällys:**

Rakkaudessa vaeltaminen, Martti Luther.....	02
Kristus teki Isän tahdon, MS.....	03
Luther ja evankeliumi 15.	04
Armon kirkastuminen, MS.....	06
"Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus" CFWW.....	08
"Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut", RE.....	10
Jumalan vapaa armo ja usko sekä sen suhde lakimaisuuteen, MS.....	12
"Rukoilkaa lakkaamatta", Vv.....	14
Katekismus (runo), GAA.....	15
Meidän tulee kuulla Jeesuksen sana, CM-Z.....	16
Miten suhtautua oppia koskeviin asioihin, GAA.....	17
Kahtia jakautunut maailma, Vv.....	20
"Ettei sinulle jotakin pahempaa tapahtuisi...", MS.....	21
Terveiden tila, GAA.....	26
Pelastus on lähellä (Yle1-iltahartaus), MS.....	28
Maailman viha, MS.....	30
M Kailasmaan vikaaritoiminnasta, toimitus.....	32
Kuolinpäivä on parempi kuin syntymäpäivä, CM-Z.....	33
Niianiven armahdus ja tuho, KP.....	34
Raamatun lukutehtävä ja sanaruudukko, EV.....	36-37
Tapahtumia ja tietoa www.luterilainen.com -sivuilta.....	38
Toimintatietoja.....	39
Kansi: Itämaan tietäjät, Kimmo Pälikkö	

Seurakuntien tilinumeroita: Tampere: FI74 5700 0220 0405 23,
Helsinki: FI75 1270 3000 0189 73. Luterilainen-lehti, tilausmaksut ja lahjoitukset
Luterilaiselle: FI15 8000 1700 3033 09. Kirkkokunta: 1) FI86 2205 1800 0215 59.
Pyydetään merkitsemään viitenumerot seuraavasti: kotimaan työ 4200, ulkolähetys
7003, opintorahasto 7100. 2) Kirjamyyni FI44 8000 1801 4770 85.

Julkaisija: Suomen Tunnustuksellinen Luterilainen Kirkko.
Tilaushinta 2022: Kotimaassa 25 e vuosikerta, ulkomaille 35 e
Toimitus: Vastaava toimittaja Kimmo Pälikkö, kimmo.palikko@kp-art.fi .
Taitto ja kuvitus: Kimmo Pälikkö.
Lehden tilaukset, osoitteenmuutokset ja laskutus:
seppo.sarela@luterilainen.com, puh. 045-145 8600.
Tilausmaksut, Luterilainen-lehden pankkitilille no.: FI15 8000 1700 3033 09
Kirkon internet-sivut: www.luterilainen.com

Hinta 4 euroa

Viestipaino, Tampere